POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY

V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

Kolegiální podpora u Policie České republiky

Bakalářská práce

Collegial support at the Police of the Czech Republic

Bachelor thesis

Vedoucí práce

pplk. Mgr. Renata Jamelská

Autor práce

Martin Ulitin

Praha

2025

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Chodově, dne 1. března 2025

Martin Ulitin

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucí mé bakalářské práce pplk. Mgr. Renatě Jamelské za poskytnuté cenné rady a vedení této práce. Dále bych chtěl poděkovat policejnímu psychologovi kpt. Mgr. Františkovi Drahému za poskytování důležitých informací a spolupráci v empirické části mé bakalářské práce.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou kolegiální podpory u Policie České republiky. Jedná se o koordinovaný systém psychické pomoci při tíživých situacích příslušníků Policie České republiky, které mohou zásadně ovlivňovat jejich duševní zdraví. Podstatou kolegiální podpory je co nejvíce přiblížit tuto pomoc a podporu příslušníkům přímo na pracovišti i mimo něj bez nutnosti vyhledání odborné pomoci psychologického pracovníka. V empirické části se zaměřím na zhodnocení efektivity, využívání a nedostatky při poskytování a využívání kolegiální podpory. K tomu v práci využiji metodu dotazníkového šetření. Na základě zjištěných dat navrhnu řešení určitých problémových situací, se kterými se jak poskytovatelé kolegiální podpory, tak jejich příjemci, potýkají.

Klíčová slova

systém kolegiální podpory * psychologická péče * krizová intervence * duševní zdraví * stres * peer * spolupráce * policie

Annotation

This bachelor's thesis deals with the issue of collegial support within the Police of the Czech Republic. It is a coordinated system of psychological assistance in challenging situations faced by police officers, which can significantly impact their mental health. The essence of collegial support is to bring this help and support as close as possible to officers, both in the workplace and beyond, without the need to seek professional psychological assistance. The empirical part focuses on evaluating the effectiveness, usage, and shortcomings of providing and utilizing collegial support. To achieve this, the study employs a questionnaire survey. Based on the collected data, I will propose solutions to specific problematic situations encountered by both collegial support providers and recipients.

Keywords

collegial support system * psychological care * crisis intervention * mental health * stress * peer consultant * cooperation * police

Obsah

ÚVOD 7

1. HISTORIE PSYCHOLOGICKÉ PÉČE U POLICIE 9

1.1 PSYCHOLOGICKÁ PÉČE U POLICIE V ČESKOSLOVENSKU 9

1.2 PSYCHOLOGICKÁ PÉČE U POLICIE PO ROCE 1989 11

1.3 SOUČASNÁ PSYCHOLOGICKÁ PÉČE A JEJÍ PRAMENY 12

2. PSYCHOLOGICKÁ PÉČE PRO POLICISTY 14

2.1 PROČ POLICISTÉ POTŘEBUJÍ PSYCHOLOGICKOU POMOC 14

2.1.1 Stres 15

2.1.2 Posttraumatický stresový syndrom 16

2.1.3 Syndrom vyhoření 17

2.2 POSKYTOVÁNÍ PSYCHOLOGICKÉ POMOCI 18

2.2.1 Anonymní krizová linka 19

2.2.2 Služby policejních psychologů 21

2.2.3 Krizová intervence 22

2.2.4 Kolegiální podpora 24

2.3 DUCHOVNÍ SLUŽBA U POLICIE ČR 25

3. SYSTÉM KOLEGIÁLNÍ PODPORY – PEER SUPPORT 27

3.1 ASPEKTY SYSTÉMU KOLEGIÁLNÍ PODPORY 27

3.2 POSKYTOVATEL KOLEGIÁLNÍ PODPORY – PEER 28

3.3 KOORDINÁTOR A LEKTOR SYSTÉMU KOLEGIÁLNÍ PODPORY 30

3.4 ORGANIZACE SYSTÉMU KOLEGIÁLNÍ PODPORY 31

3.5 ETICKÝ KODEX POSKYTOVATELE KOLEGIÁLNÍ PODPORY 32

3.5.1 Etický kodex 32

3.5.2 Obsah etického kodexu 32

4. SYSTÉM KOLEGIÁLNÍ PODPORY KRAJSKÉHO ŘEDITELSTVÍ POLICIE KARLOVARSKÉHO KAJE 35

4.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA 35

4.2 VZDĚLÁVÁNÍ ČLENŮ SYSTÉMU KOLEGIÁLNÍ PODPORY 36

4.2.1 Vzdělávání 37

4.2.2 Vzdělávací program 38

4.2.3 Cíle vzdělávání 38

4.2.4 Učební a časový plán vzdělávacího programu 39

4.3 EFEKTIVITA, DOSTUPNOST A VYUŽÍVÁNÍ SYSTÉMU KOLEGIÁLNÍ PODPORY POLICISTY 41

5. SOCIOLOGICKÝ PRŮZKUM 43

5.1 CÍLE PRŮZKUMU 43
5.2 FORMULACE ZKOUMANÝCH OTÁZEK 44
5.3 METODOLOGIE 44
5.4 METODA PRŮZKUMU 45
5.5 PRŮBĚH PRŮZKUMU A PRŮZKUMNÝ SOUBOR 45
5.6 ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ PRŮZKUMU 46
5.6.1 Analýza a interpretace výsledků dotazníkového šetření pro policisty 47
5.6.2 Analýza a interpretace výsledků dotazníkového šetření pro peery 59
5.7 DISKUZE 70
5.7.1 Výsledky dotazníkového šetření u policistů 70
5.7.2 Výsledky dotazníkového šetření u peerů 71
5.7.3 Souhrnné výsledky dotazníkového šetření 72
5.8 VYHODNOCENÍ ZKOUMANÝCH OTÁZEK 72
5.9 NÁVRHY OPATŘENÍ 74

ZÁVĚR 76

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 78

Úvod

Téma kolegiální podpory u Policie České republiky jsem zvolil z důvodu, že je mi tato problematika blízká, protože jsem při svém povolání policisty součástí systému kolegiální podpory a tu na svém pracovišti poskytuji jako peer. Také jsem si toto téma vybral, jelikož je v mém zájmu se více vzdělávat a rozšířit si povědomost o konkrétnějších a hlubších aspektech v této oblasti a v neposlední řadě je tato problematika aktuální a vzhledem k psychické náročnosti profese důležitá a závažná.

V práci vymezím kolegiální podporu z historického hlediska. Dále to, jakým způsobem byla v minulosti poskytována psychologická péče příslušníkům u policie, na její význam a poskytování psychologické péče v současné době. Dále se zaměřím na právní předpisy, které upravují nebo se určitým způsobem dotýkají problematiky psychologické pomoci u policie. Následně se detailněji zaměřím na to, jaké jsou požadavky na výběr člena kolegiální podpory, jeho vzdělávání, kurzy, výuku, školení a na přípravu člena na způsoby zvládání komunikačně náročných situací při poskytování kolegiální podpory a jejich formy řešení ze strany poskytovatele kolegiální podpory.

V další části práce popíšu organizační strukturu systému kolegiální podpory v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje a v rámci Policie České republiky jako celku. V práci dále budu analyzovat, jakým způsobem je kolegiální podpora u Policie České republiky využívána a poskytována v Karlovarském kraji, přičemž budu analyzovat efektivitu, dostupnost, informovanost o této podpoře mezi příslušníky policie a míry využívání systému kolegiální podpory policisty. Dále budu v práci uvedu údaje o počtu poskytovatelů kolegiální podpory, počtu lektorů a psychologů a také analyzuji, jaké statistické údaje se zaznamenávají či nezaznamenávají v rámci systému kolegiální podpory.

V empirické části v rámci sociologického průzkumu stanovím hlavní cíl a dílčí cíle průzkumu a stanovím zkoumané otázky, které na základě výsledků šetření budou potvrzeny nebo vyvráceny. Metodou dotazníkového šetření mezi policisty a poskytovateli kolegiální podpory, jako kvantitativní metodou sběru dat, analyzuji a interpretuji výsledky šetření.

Cílem této bakalářské práce bude analyzovat efektivitu, dostupnost a překážky spojené s využíváním systému kolegiální podpory u příslušníků Policie České republiky v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje. Na základě získaných dat a jejich analýzy a interpretace, dotazníkové šetření vyhodnotím a následně navrhnu opatření k řešení či odstranění zjištěných nedostatků. Uvedená opatření by mohla vést k odstranění zjištěných aspektů, které negativně ovlivňují efektivitu, dostupnost, informovanost a využívání systému kolegiální podpory u Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

1. Historie psychologické péče u policie

1.1 Psychologická péče u policie v Československu

O historii psychologické péče pro příslušníky policie není možné nalézt mnoho informací, a proto lze usuzovat, že duševní zdraví policistů nebylo problémem, kterým by se tehdejší policejní sbory zabývaly. Kniha „Policejní psychologie“, které je autorkou doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc., pojednává o psychologii jako oboru, který byl v minulosti využíván zejména v oblasti personálního výběru policistů a v oblasti psychologické průpravy a vzdělávání.[1] Jako zájem o duševní zdraví a osobnost příslušníků by se ale daly považovat psychotechnické zkoušky z období první republiky. Již tehdy byly zaváděny první psychotechnické zkoušky pro uchazeče o práci u policie, což lze velmi okrajově považovat za počátek systematické péče o duševní zdraví policistů.

Na našem území se tyto zkoušky využily nejdříve u státní policie podle výnosu ministerstva vnitra z roku 1931 u uchazečů o přijetí do stráže bezpečnosti a následně i aspiranti na místa obvodních inspektorů. Pro tehdejší četnictvo v přímém výkonu služby byly tyto zkoušky aplikovány až v roce 1935. [2]

V období Československa byla psychologická péče o policisty součástí širšího rámce zdravotní péče poskytované státem. Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, stanovil povinnosti státu, zdravotnických zařízení i uživatelů zdravotnických služeb a zásady zdravotnické péče. Tento zákon vymezoval obecné zásady zdravotní péče, včetně péče o duševní zdraví, které se vztahovaly i na příslušníky bezpečnostních složek.[3]

Před rokem 1989 byla psychologická péče v bezpečnostních složkách tehdejšího Československa spíše okrajovou záležitostí. Tehdejší policejní sbor neměl propracovaný systém péče o duševní zdraví svých příslušníků. Psychologie zde

---

[1] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-73-3.
[2] BURGER, Pim. *Psychologické testy u policie a jejich historie*. Online. In: WWW.POLICISTA.CZ. Policista.cz. 2009. Dostupné z: https://www.policista.cz/clanky/reportaz/psychologicke-testy-u-policie-a-jejich-historie-645/. [cit. 2025-01-10].
[3] Zákon č. 20/1966 Sb. *Zákon o péči o zdraví lidu*

sloužila především k výběru nových uchazečů a jejich psychodiagnostice, přičemž důraz byl kladen nejen na osobnostní předpoklady pro výkon služby, ale především na loajalitu k režimu. Uchazeči byli podrobováni ideologickým prověrkám a zkoumalo se jejich zázemí, rodina a osoby, se kterými se stýkali, což mělo zajistit, že se k bezpečnostním složkám nedostanou lidé s nežádoucími politickými postoji. Psychologická péče nebyla zaměřena na podporu duševního zdraví policistů, prevenci vyhoření, psychohygieně policisty, nebo zvládání stresu, ale spíše na kontrolu a udržení disciplíny. Psychologie v bezpečnostních složkách tehdejší doby sloužila především jako nástroj ideologického dohledu. Policisté, kteří se dostávali do psychicky náročných situací, neměli k dispozici žádnou odbornou podporu, a pokud se u nich objevily psychické potíže, bylo to často považováno za osobní selhání, na které policejní sbor adekvátně nereagoval a policistovi psychologickou podporu neposkytoval. V terénu se policisté pravidelně setkávali s tragickými nehodami, násilnými trestnými činy či demonstracemi, avšak jakákoli systematická podpora pro zvládání stresu a traumatických situací chyběla. Jakékoli psychické obtíže se neřešily odbornou cestou. Pokud policista čelil dlouhodobé psychické zátěži, musel si s ní poradit sám nebo s pomocí svých kolegů, kteří však neměli žádné speciální školení v oblasti krizové intervence.

Celkově lze říci, že psychologická péče v bezpečnostních složkách tehdejšího Československa byla vnímána spíše jako kontrolní mechanismus než jako skutečná podpora pro policisty. Až s přechodem k demokratickému zřízení po roce 1989 se začalo uvažovat o psychologické péči jako o důležité součásti policejní práce, která se postupně profesionalizovala a začala reagovat na skutečné potřeby příslušníků.

Vzhledem k tomu, že v dostupné literatuře či jiných zdrojích není dostatečně zpracována problematika poskytování psychologické péče pro policisty z historického hlediska, tak při psaní této kapitoly vycházím především z vlastních zjištění, logického úsudku a z informací, se kterými jsem se setkal v průběhu svého povolání. Vycházím z informací, se kterými jsem se setkal během různých školení, kurzů, vzdělávacích programů a z informací, které mi průběžně během výkonu povolání ústně poskytli odborníci z oboru psychologie, kteří se dnes aktivně

pohybují v oblasti psychologické podpory a péče o příslušníky policie ale i v jiných odvětvích psychologie.

1.2 Psychologická péče u policie po roce 1989

Po roce 1989 prošla psychologická péče v rámci Policie České republiky zásadní transformací, která odrážela širší společenské změny spojené s přechodem k demokratickému zřízení. Zatímco před rokem 1989 byla psychologická péče v bezpečnostních složkách spíše okrajovou záležitostí, zaměřenou hlavně na výběr nových uchazečů a ideologickou kontrolu, po pádu komunistického režimu se začal klást důraz na vzdělávání a komplexní podporu duševního zdraví policistů. Jedním z klíčových rozdílů oproti předchozímu období bylo zavedení systematické psychologické podpory pro příslušníky policie. Byly vytvořeny specializované útvary a pozice policejních psychologů, jejichž úkolem bylo poskytovat poradenství, krizovou intervenci a podporu při zvládání stresu spojeného s výkonem služby. Tento přístup reflektoval rostoucí povědomí o důležitosti duševního zdraví a jeho vlivu na efektivitu a profesionalitu policejní práce.

Právní rámec pro fungování Policie České republiky byl stanoven zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, který definoval její úkoly, organizaci a pravomoci.[4] Tento zákon byl později nahrazen zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který dále rozšířil a upřesnil kompetence policie včetně aspektů týkajících se péče o její příslušníky.[5] Tyto legislativní změny vytvořily podmínky pro rozvoj psychologických služeb v rámci policie a zdůraznily význam péče o lidské zdroje. Z tohoto nelze jasně říci, že by zákon o Policii České republiky konkrétně upravoval psychologickou podporu příslušníků, ale úzce souvisí s interními předpisy, které stanovují postupy a zásady poskytování psychologické péče, krizové intervence a podpory duševního zdraví policistů.

Dalším významným posunem bylo zavedení programů zaměřených na prevenci syndromu vyhoření, podporu psychické odolnosti a rozvoj kolegiální podpory, kdy vyškolení kolegové poskytují podporu svým spolupracovníkům. Tento kolegiální

---

[4] Zákon č. 283/1991 Sb.*Zákon České národní rady o Policii České republiky*
[5] Zákon č. 273/2008 Sb.*Zákon o Policii České republiky*

přístup umožňuje efektivnější identifikaci a řešení psychických obtíží přímo na pracovišti, což představuje výrazný posun oproti dřívějšímu období, kdy podobné mechanismy chyběly. Celkově lze říci, že po roce 1989 došlo k významné změně v přístupu k psychologické péči v rámci Policie České republiky. Z původně kontrolního a ideologicky zaměřeného nástroje se psychologická podpora transformovala v komplexní systém péče o duševní zdraví policistů, který reflektuje moderní poznatky a potřeby současné demokratické společnosti.

Mezi první kroky, vedoucí k dnešní podobě kolegiální podpory, se řadí takzvaný twinningový projekt ministerstva vnitra ve spolupráci se Saským státním ministerstvem vnitra z roku 2001. Jednalo se o vytvoření systému poskytování posttraumatické intervenční péče. Tento projekt spočíval v bezodkladné primární pomoci a následné péči po traumatizujících událostech, se kterými se policisté setkávali. V té době šlo převážně o poradenskou činnost pro zmíněné policisty. Týmy psychologů, policistů, zaměstnanců policie a duchovních, jakožto členy tohoto systému, školilo ministerstvo vnitra, avšak bez jakékoli akreditace.[6]

1.3 Současná psychologická péče a její prameny

V současné době klade Policie České republiky značný důraz na psychologickou podporu svých příslušníků, což představuje významný posun. Jedním z klíčových prvků současného systému je kolegiální podpora, která umožňuje policistům sdílet své zkušenosti a poskytovat si vzájemnou pomoc při zvládání náročných situací. Tento přístup posiluje soudržnost týmu a zvyšuje odolnost jednotlivců vůči stresu. Dále jsou k dispozici policejní psychologové, kteří nabízejí odbornou pomoc v různých oblastech, včetně krizové intervence, poradenství a preventivních programů zaměřených na duševní zdraví. Jejich role je klíčová při řešení problémů souvisejících s pracovním stresem, traumatickými zážitky nebo osobními obtížemi.[7]

---

[6] VOSKA, Vladimír. PSYCHOLOGICKÉ SLUŽBY POLICIE ČR: *Systém kolegiální podpory - peer support*. Elektronická prezentace Microsoft PowerPoint. 15.10.2012. Policejní prezidium ČR, 2012 Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx. [cit. 2025-01-25].

[7] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

Mezi základní prameny, tak jako ostatní psychologické činnosti, vychází z Ústavy České republiky,[8] Listiny základních práv a svobod[9] a z mezinárodních smluv. Co se týče konkrétnější právní úpravy, která se dotýká příslušníků, tak tím je zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve kterém je mimo jiné upraveno odměňování příslušníků, řízení ve věcech služebního poměru a také zdravotní, osobnostní a fyzická způsobilost pro výkon služby.[10] Dále vyhláška 487/2004 Sb. o osobnostní způsobilosti, která blíže upravuje například osobnostní charakteristiku předpokládanou pro výkon služby, důvody pro její zjišťování a postup, jakým se zjišťuje.[11] Dále je stěžejním interním předpisem, pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 o psychologických službách, který obsahuje širokou úpravu pro zjišťování osobnostní způsobilosti, poskytování psychologické péče u policie, systém kolegiální podpory, intervenční péči, anonymní krizovou linku a také pro systém psychologické pomoci obětem trestných činů či mimořádných událostí.[12]

---

[8] Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.*Ústava České republiky*
[9] Usnesení č. 2/1993 Sb.*Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky*
[10] Zákon č. 361/2003 Sb. *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*
[11] Vyhláška č. 487/2004 Sb. *o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru*
[12] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

2. Psychologická péče pro policisty

2.1 Proč policisté potřebují psychologickou pomoc

PhDr. Bohumila Baštecká ve své knize „Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy“ napsala:

„Rány osudu dopadají každý den. Sousedka potratila, kamarád se zabil při autohavárii, jeho ženě kvůli alkoholismu odebrali děti, známých syn spáchal sebevraždu, manžel kolegyně sexuálně zneužíval její dceru.

Naše bezstarostná přesvědčení o zárukách štěstí, bezpečí a nezranitelnosti jsou iluzí, která trvá jen do doby, kdy se něco stane i nám. Iluze v přiměřené míře jsou životu prospěšné.

Některým ranám říkáme neštěstí a řadíme je mezi traumatizující události. Neštěstí prožíváme. Po úmrtí a jiných významných ztrátách truchlíme, po traumatizujících událostech se vyrovnáváme s posttraumatickými jevy. Zlobíme se na osud, trápíme se vinou, zažíváme nesmyslnost každodennosti. Neštěstí zasahuje do rodinných vztahů, mění společenské postavení obětí a jejich finanční možnosti, ovlivňuje jejich zdravotní stav. Navzdory neštěstím přežíváme, změněni a mnohdy posíleni.“[13]

A právě rány osudu dopadají i na policistu. Policista se až velmi často, v porovnání s lidmi v profesích, které se nepotýkají s podobnými krizovými situacemi, setkává s nepříjemnými a obtížnými událostmi při výkonu své služby, které mohou mít negativní vliv na jeho duševní zdraví. Velmi často čelí tváří v tvář lidskému neštěstí v jakékoli podobě. Setkává se se smrtí, zdravotními problémy ostatních, vztahovými problémy, rodinnými, finančními a mnohými dalšími problémy, kterým čelí lidé, kteří si často v beznaději přivolají pomoc právě policistů. Tito policisté musí jejich obtížným situacím porozumět, vcítit se, pomoci a hlavně věc vyřešit s co nejlepším svědomím a v rámci svých pravomocí. To jsou pro policistu rizikové momenty, které ho mohou negativně ovlivňovat na jeho duševním zdraví.

---

[13] BAŠTECKÁ, Bohumila. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Psyché. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0708-X.

Nelze opomenout, že v soukromí, tedy mimo službu, i policista řeší osobní, rodinné, finanční či existenční problémy. Poté může být velmi složité tomu všemu, čím si prochází při službě i doma, velmi složité čelit a psychicky zvládat způsobem, který nebude mít na jeho duševní zdraví, chování a jednání negativní vliv.

Z pohledu kolegiální podpory není důležitá jen následná péče a pomoc po projevu prvních příznaků úzkostí, depresí, či jiných forem projevení duševní nepohody policisty. Velmi důležité je, aby policista těmto příznakům a následným duševním problémům předcházel způsoby, které jemu, jako individuální osobnosti, budou vyhovovat a opravdu mu budou pomáhat toto stresující povolání zvládat. Někteří policisté jsou duševně natolik odolní, že ve své kariéře nebo během celého svého života takovou péči vyhledat nemuseli, a dokonce se ani nemuseli žádným úmyslným způsobem snažit předcházet negativním následkům, které hrozily.[14]

V minulosti se uvnitř policie zapomínalo, že policistou je člověk, o jehož duševní zdraví je také nutné pečovat a předcházet tomu, aby tento stav negativně ovlivňoval jeho výkon služby. Policista se může potýkat s různými pocity, problémy a situacemi, jako například se stresem, posttraumatickým syndromem a syndromem vyhoření. V dnešní době je tomu naštěstí jinak a současná policie vynakládá velkou snahu při péči o duševní zdraví policistů, o čemž svědčí například vytvořený systém kolegiální podpory, linka pomoci v krizi a služby policejních psychologů a krizových interventů, mezi které patří například krizová intervence.[15]

2.1.1 Stres

Marie Vágnerová ve své učebnici uvedla: *„Z psychologického hlediska lze stres chápat jako stav nadměrného zatížení či ohrožení.“*[16] Podle Mirriam Priess je pro

---

[14] VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. *Možnosti psychologické podpory v Policii ČR*. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.
[15] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*
[16] VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-496-6.

stres *„charakteristické, že se vždy jedná o subjektivní stav, pro který je určující pocit bezmoci“*.[17]

Právě policista se ve své profesi dostává do stresových situací, tedy do stavu nadměrného zatížení a ohrožení, téměř při každém výkonu služby. Musí čelit nebezpečí, rychle a správně se rozhodovat pod tlakem a zvládat situace, které jsou často nepředvídatelné. Mezi nejvíce stresující momenty patří zásahy proti agresivním pachatelům, konfrontace s tragickými událostmi, jako jsou dopravní nehody nebo násilné trestné činy, a také nutnost zachovávat klid a profesionalitu i v krizových chvílích. Kromě toho je na policisty vyvíjen velký tlak nejen ze strany nadřízených, ale i veřejnosti a médií, což může stres ještě prohloubit.

Dlouhodobý stres se však neprojevuje jen v práci, ale zasahuje i do osobního života. Policista může trpět vyčerpáním, poruchami spánku, podrážděností nebo pocitem odcizení od rodiny a přátel. Může se u něj objevit sklon k uzavřenosti, emoční otupělosti nebo i k vyhledávání nezdravých způsobů, jak stres kompenzovat. Pokud se stres hromadí a není řešen, hrozí i vážnější psychické důsledky.

Je důležité hledat způsoby, jak stres zvládat. Jedním z efektivních řešení je právě kolegiální podpora, kdy si policisté mezi sebou sdílejí zkušenosti, vzájemně si naslouchají a poskytují si pochopení, které často jinde nenajdou. Další možností je vyhledání odborné psychologické pomoci, která může pomoci zvládnout náročné situace zdravě a předcházet dlouhodobým negativním dopadům stresu.

2.1.2 Posttraumatický stresový syndrom

„Posttraumatická stresová porucha (PTSD) vzniká jako prodloužená nebo zpožděná odezva na traumatizující událost, která přesahuje běžnou lidskou zkušenost (násilný trestný čin, přírodní nebo průmyslová katastrofa, válka apod.). Důležitým příznakem této poruchy je vtíravé, opakované prožívání traumatu.

[17] PRIESS, Mirriam. *Jak zvládnout syndrom vyhoření: najděte cestu zpátky k sobě*. Praha: Grada, 2015. ISBN 9788024753942.

Trýznivé zážitky se i později znovu neodbytně vracejí v představách, myšlenkách či ve snech.“[18]

Policista se při své práci může dostat do velmi náročných a stresujících situací. Často zasahuje u vážných nehod, setkává se s násilím, zachraňuje lidi v ohrožení nebo čelí nebezpečným pachatelům. Někdy musí dělat těžká rozhodnutí a nemá čas se zastavit a vše si v klidu promyslet. V důsledku takových zážitků se u něj může objevit posttraumatický stresový syndrom. Posttraumatický stresový syndrom je vážným ohrožením duševního zdraví policisty, které následně velmi negativně ovlivňuje jeho život.

2.1.3 Syndrom vyhoření

Syndrom vyhoření se může objevit u kohokoliv, kdo je dlouhodobě vystaven stresu, vysokým nárokům a pocitu, že jeho úsilí nepřináší výsledky. Thomas Poschkamp vyhoření popsal jako „*proces extrémního emočního a fyzického vyčerpání se současným cynickým, distancovaným postojem a sníženým výkonem jako následkem chronické emoční a mezilidské zátěže při intenzivním nasazení pro jiné lidi.“*[19]

U policistů k tomu může přispívat opakující se frustrace z nedosahování očekávaných výsledků jejich práce, nadměrná administrativa, pocit nedocenění nebo tlak na výkon bez dostatečné podpory. Neustálé řešení stejných problémů, omezené možnosti skutečně něco změnit a náročné pracovní podmínky mohou vést k vyhoření.

Kolegiální podpora i odborná pomoc také mohou policistům pomoci se syndromu vyhoření vyhnout. Možnost sdílet zkušenosti, získat porozumění od kolegů nebo odbornou radu může zmírnit stres a pomoci najít způsoby, jak se syndromu vyhoření úspěšné vyhýbat.

---

[18] VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-496-6.
[19] POSCHKAMP, Thomas. *Vyhoření: rozpoznání, léčba, prevence*. Rádce pro pedagogy. Brno: Edika, 2013. ISBN 978-80-266-0161-6.

2.2 Poskytování psychologické pomoci

Psychologická péče, která je zavedena v rámci Policie České republiky a širšího resortu Ministerstva vnitra, včetně Hasičského záchranného sboru České republiky, Vězeňské služby České republiky, Celní správy České republiky, Generální inspekce České republiky a Armády České republiky, je důležitým prvkem podpory pro policisty, jejich rodinné příslušníky i další zaměstnance těchto složek. Tento systém je navržen tak, aby poskytoval odbornou pomoc v různých životních a profesních situacích, kdy může být psychická odolnost policistů a zaměstnanců vystavena mimořádné zátěži. Péče zahrnuje tři hlavní oblasti – služby policejních psychologů, anonymní krizovou linku a systém kolegiální podpory. Každá z těchto složek nabízí specifickou formu podpory a lze je využít samostatně nebo v návaznosti na sebe podle aktuální potřeby.[20]

Anonymní krizová linka poskytuje okamžitou podporu všem, kteří se ocitnou v tíživé situaci a potřebují rychlou radu či útěchu. Funguje na principu naprosté anonymity – volající nemusí uvádět své jméno a ani pracovníci linky si nezaznamenávají žádné údaje. Tato možnost je ideální pro ty, kdo chtějí své pocity nejprve sdílet s odborníkem, než se rozhodnou pro další kroky. Pro ty, kteří zažili silně traumatizující události, například během výkonu služby, je k dispozici krizová intervence policejního psychologa. Ten pomáhá policistům lépe zvládnout emocionální dopady krizových situací a předcházet rozvoji posttraumatického stresového syndromu.

Dalším důležitým pilířem psychologické péče jsou policejní psychologové, kteří poskytují dlouhodobější podporu a poradenství nejen při pracovních problémech, ale i v soukromém životě. Právní rámec této péče je zakotven v zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, což znamená, že policisté mají na tuto pomoc nárok stejně jako civilní zaměstnanci Ministerstva vnitra. Psychologická podpora je jedním z klíčových nástrojů pro řízení lidských zdrojů a

---

[20] VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. *Možnosti psychologické podpory v Policii ČR*. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

její důležitost uznává i Evropská unie při hodnocení kvality fungování bezpečnostních složek.

Základním principem této péče je přísná diskrétnost, podobně jako u lékařského tajemství. Odborníci, kteří psychologickou pomoc poskytují – policejní psychologové, krizoví interventi nebo duchovní – jsou vázáni mlčenlivostí a získané informace nemohou být využity při vnitřních kontrolách, inspekčních šetřeních ani při posuzování profesní způsobilosti. O jakémkoliv sdílení informací s nadřízenými rozhoduje výhradně samotný policista.

Důvěra mezi policistou a poskytovatelem psychologické péče je zásadní a systém je nastaven tak, aby policistům poskytl bezpečný prostor pro řešení jejich potíží. Díky specializovanému výcviku a dalšímu vzdělávání mají odborníci hluboké porozumění specifikům policejního prostředí a mohou tak nabídnout cílenou a efektivní pomoc. Velkou výhodou je, že veškeré služby jsou poskytovány zcela bezplatně.

Život přináší situace, se kterými se mnohdy dokážeme vypořádat sami. Existují však momenty, kdy i ti nejsilnější potřebují oporu – ať už od rodiny, přátel či kolegů. Pokud se ale člověk z různých důvodů zdráhá svěřit svým blízkým, je dobré vědět, že pomoc je dostupná i v rámci policejního sboru. Profesionální psychologická podpora může být klíčem k nalezení řešení, k obnově duševní rovnováhy i k efektivnímu zvládání náročných situací, se kterými se policisté ve své službě i osobním životě setkávají.[21]

2.2.1 Anonymní krizová linka

Anonymní krizová linka byla u Policie České republiky v minulosti upravena samostatnými pokyny policejního prezidenta č. 21/2009, č. 79/2010 a č. 10/2013, které měly shodný název „o posttraumatické intervenční péči a anonymní telefonní lince pomoci v krizi“. V roce 2016 byl samostatný pokyn zrušen vydáním nového pokynu policejního prezidenta č. 231/2016 o psychologických službách, kde je v

[21] VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. *Možnosti psychologické podpory v Policii ČR*. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

článku 16 anonymní krizová linka popsána jako „další možnost psychologické péče“.[22]

Tato linka vznikla na základě zvýšeného počtu sebevražd policistů v České republice. Tato linka policistům poskytuje psychologickou podporu, emoční ventilaci a prostor proto, aby mohli mluvit o všem, co je tíží. Jedná se nejen o preventivní službu, ale i o službě „poslední záchrany“.

Využít ji mohou na základě dohody o využívání anonymní linky pomoci v krizi ze dne 6. prosince 2014 a na základě součinnostního prohlášení o spolupráci v oblasti psychologické podpory Armády České republiky a Policie České republiky ze dne 8. prosince 2011 nejenom policisté, ale i hasiči, zaměstnanci ministerstva vnitra, vojáci, příslušníci vězeňské služby, celní správy a generální inspekce bezpečnostních sborů včetně jejich rodinných příslušníků a blízkých.[23]

Pokud se policista nebo jeho rodinný příslušník ocitne v krizové situaci a potřebuje okamžitou pomoc, může se kdykoliv obrátit na nepřetržitou anonymní krizovou linku na čísle 974 384 688. Tato služba je k dispozici 24 hodin denně a umožňuje konzultaci s odborníkem, který poskytne potřebnou podporu v akutních momentech, ať už se jedná o psychickou zátěž spojenou se službou, náročný zásah, nebo osobní problémy. Policisté se v rámci své práce často setkávají s mimořádně stresujícími situacemi, které mohou negativně ovlivnit jejich psychické zdraví i celkovou životní pohodu. Náročné zásahy, konfrontace s násilím či smrtí, ale i dlouhodobý stres mohou vést k pocitům vyčerpání, úzkosti nebo posttraumatickým reakcím.

V takových chvílích je důležité nebýt na své starosti sám a využít dostupné odborné pomoci, kterou mohou poskytnout psychologové či peer konzultanti. Podpora je určena nejen pro řešení traumatických událostí, ale i pro zvládání dlouhodobé psychické zátěže, nejistoty v pracovním prostředí či složitých životních situací, například rodinných nebo finančních problémů. Systém podpory byl vytvořen tak, aby odpovídal moderním standardům péče o duševní zdraví v bezpečnostních složkách a pomáhal policistům lépe zvládat nároky jejich profese

---

[22] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*
[23] Tamtéž

i osobního života. Každý, kdo cítí, že potřebuje poradit nebo si promluvit s odborníkem, se může na linku kdykoliv obrátit – ať už jde o jednorázovou konzultaci nebo dlouhodobější podporu.[24]

2.2.2 Služby policejních psychologů

Policejní psycholog se s budoucím policistou setkává již při psychologickém vyšetření, které hodnotí jeho osobnostní způsobilost k výkonu služby. Jeho role však nekončí jen u personálního výběru. Klíčovou součástí jeho práce je psychologická péče o policisty i jejich rodiny. Snahou je nejen vybírat psychicky odolné jedince, ale také jim poskytovat podporu při zvládání náročné služby. Každý se může dostat do obtížné situace a potřebovat odbornou pomoc.[25]

Mezi běžné služby policejních psychologů patří dle pokynu policejního prezidenta č. 231/2016, článku 15 psychologické a konzultační poradenství, krizové intervence, supervize, odborné konzultace, zjišťování vztahů ve skupině, psychoterapie, vzdělávací činnosti zaměřené na zátěžové situace a činnosti ke zkvalitňování týmové spolupráce. Všichni policejní psychologové jsou vázáni etickým kodexem a striktní mlčenlivostí. Neustále si rozšiřují svou odbornou specializaci a dbají na zachování maximální diskrétnosti.[26]

Psychologickou podporu může vyhledat každý pracovník policie, a v některých případech i jeho rodinní příslušníci. Důležitá je důvěra mezi klientem a psychologem, přičemž si každý může svého psychologa vybrat. Psychologové působí na Odborech psychologických služeb, v zásahových jednotkách a na vybraných specializovaných útvarech policie.

Policejní psychologové se podílejí na krizové pomoci, například v rámci krizové intervence a anonymní krizové linky. Kromě těchto projektů nabízejí i odborné

---

[24] HOSKOVCOVÁ, Simona. PSYCHOLOGICKÉ SLUŽBY POLICIE ČR: *Anonymní linka pomoci v krizi*. Elektronická prezentace Microsoft PowerPoint. 26.8.2015. Policejní prezidium ČR, 2015 Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx. [cit. 2025-01-25].

[25] VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. *Možnosti psychologické podpory v Policii ČR*. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

[26] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

konzultace, krizovou intervenci či psychologické poradenství. Podle povahy problému volí psycholog vhodnou metodu a v případě potřeby klienta nasměruje na jiného specialistu, ať už uvnitř policie nebo mimo ni.

Psychologické poradenství se zaměřuje na podporu policistů, kteří čelí životním nebo profesním obtížím, ať už jde o partnerské problémy, rodinné vztahy či pracovní stres. Může probíhat individuálně nebo skupinově, jednorázově či opakovaně, podle potřeby klienta a dohody s psychologem. Cílem je pomoci policistům lépe zvládat svou práci i osobní život a přispět k jejich psychické stabilitě.

Psychologové poskytují konzultace k psychologickým tématům, včetně vysvětlení výsledků psychologických vyšetření uchazečům i služebním funkcionářům. Pomáhají také s výběrem literatury ke studiu nebo s konzultacemi diplomových prací. Funkcionářům mohou radit ohledně vedení podřízených či zlepšování týmové spolupráce.

Psycholog může analyzovat atmosféru v týmu pomocí sociometrického šetření, které mapuje vztahy mezi členy skupiny, jejich postavení a existenci neformálních podskupin. Na základě výsledků navrhuje opatření ke zlepšení týmové dynamiky a pracovního prostředí.

Psychoterapie slouží k pochopení a zvládání závažných psychických obtíží či poruch. Probíhá dlouhodobě podle stanovených pravidel a vyžaduje odborné psychoterapeutické vzdělání. Pokud psycholog usoudí, že problém přesahuje jeho kompetence, doporučí klientovi jiného specialistu, a to i mimo policii.[27]

2.2.3 Krizová intervence

Systém krizové intervence dle pokynu policejního prezidenta č. 231/2016 není samostatnou oblastí, kterou by tento pokyn obsáhle a dostatečně popisoval, ale jde o tak zásadní a důležitou možnost psychologické péče policejního psychologa, že jí v této práci bude věnována celá podkapitola.[28] Systém krizové intervence se

---

[27] VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. Možnosti psychologické podpory v Policii ČR. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

[28] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

zřizuje samostatně při krajských ředitelstvích policie na základě rozkazů ředitelů krajských ředitelství. V Karlovarském kraji je aktuálně účinný rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje č. 13 ze dne 26. ledna 2022, kterým se zřizuje systém krizové intervence a jmenuje tým krizových interventů.[29]

Policisté jsou často přesvědčeni, že musí všechny těžké situace zvládnout sami, což vede k mylnému dojmu „nezlomného policisty“. Ve skutečnosti se však negativní zkušenosti kumulují a je důležité je adekvátně zpracovat.

Aby se minimalizovala rizika spojená s psychickou zátěží, byl v roce 1998 zaveden systém krizové intervence. Každé krajské ředitelství policie i Policejní prezidium ČR disponuje speciálním týmem interventů, kteří jsou připraveni poskytnout pomoc policistům v krizových situacích. Tento tým tvoří proškolení policisté, občanští zaměstnanci Ministerstva vnitra, policejní psychologové a duchovní. Podpora je poskytována na základě dobrovolnosti a s maximální mírou diskrétnosti.

Interventi krizové intervence nabízejí nejen okamžitou podporu, ale také informace, zprostředkování další odborné péče či pomoc při řešení osobních i profesních problémů. Policisté si mohou sami zvolit interventa, se kterým chtějí hovořit, a kontaktovat ho osobně, telefonicky nebo prostřednictvím krizové linky. Mohou se setkat individuálně i skupinově, a to nejen na pracovišti, ale i na neutrální půdě. Cílem těchto setkání je najít řešení situace a v případě potřeby zahrnout do procesu i rodinu, kolegy nebo nadřízené.

O krizovou intervenci policejního psychologa může požádat nejen sám policista, ale i jeho kolega, nadřízený nebo blízká osoba. V některých případech může intervenční tým aktivně nabídnout svou pomoc, například pokud se dozví o závažné či mimořádné události, kterou policista prožil. Klíčovým předpokladem je však vždy

[29] Sbírka interních aktů řízení KŘP Karlovarského kraje. ROZKAZ č. 13/2022 ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje ze dne 26. ledna 2022*, kterým se zřizuje systém krizové intervence a jmenuje tým krizových interventů*

souhlas policisty. Krizovou intervenci policejního psychologa lze využít nejen k řešení již vzniklých problémů, ale také preventivně, aby se předešlo pozdějším psychickým obtížím.

Krizová intervence je poskytována ze strany policejních psychologů zcela bezplatně a je využitelná nejen pro policisty, ale i pro krizovou pomoc občanům v mimořádných situacích, například při přírodních katastrofách či vážných dopravních nehodách. Systém je řízen vedoucím psychologem Policie ČR ve spolupráci s psychologickým pracovištěm Ministerstva vnitra, které garantuje odbornou kvalitu a etické standardy této služby. Členové intervenčních týmů jsou jmenováni vedením policie a jejich činnost je upravena závaznými interními normami.

Díky systému krizové intervence mají policisté k dispozici odbornou podporu, která jim pomáhá zvládat psychicky náročné situace. Právě včasná intervence může hrát klíčovou roli při zachování psychické rovnováhy, pracovního výkonu i celkové životní spokojenosti.[30]

2.2.4 Kolegiální podpora

Systém kolegiální podpory je kompletně definován v článku 19 ve třetí části Pokynu policejního prezidenta č. 231/2016. V tomto článku je uvedeno, že systém kolegiální podpory představuje důležitý prvek v péči o psychickou pohodu policistů, zaměstnanců a v některých případech i jejich blízkých. Tento systém spočívá v poskytování psychické opory těm, kteří se ocitli v obtížné nebo psychicky náročné životní situaci. Podpora je realizována prostřednictvím peerů – tedy kolegů, kteří jsou speciálně vyškoleni k tomu, aby dokázali svým spolupracovníkům nabídnout porozumění, podporu a případně je nasměrovat k dalším odborníkům.

Hlavní náplní kolegiální podpory je možnost otevřeného rozhovoru, sdílení pocitů a problémů a poskytnutí konkrétních rad či informací. Peery mohou příjemcům podpory nabídnout například informace o vhodných postupech při řešení obtížné

[30] VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. Možnosti psychologické podpory v Policii ČR. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

situace nebo o institucích, které by mohly poskytnout další pomoc. V případě potřeby mohou také zprostředkovat kontakt s odbornými psychology nebo jinými specializovanými službami.

Cílem tohoto systému je nejen bezprostřední pomoc v krizových situacích, ale také prevence rozvoje psychických obtíží. Díky kolegiální podpoře mají policisté a zaměstnanci širší možnosti, jak se vyrovnat se stresem a psychickou zátěží, která může být součástí jejich povolání. Posiluje se tím nejen duševní odolnost jednotlivců, ale také soudržnost celého pracovního kolektivu, což přispívá k lepšímu zvládání náročných profesních výzev.[31]

2.3 Duchovní služba u Policie ČR

Policejní duchovní služba nemá v české historii dlouhou tradici, na rozdíl od vojenské duchovní služby, která existovala již v letech 1918–1950 a byla znovu obnovena v roce 1998. Přestože v minulosti duchovní poskytovali podporu i četníkům a policistům, systematická duchovní služba v policejním prostředí se rozvíjí až v současnosti. Jejím hlavním cílem není pouze liturgická činnost, ale především podpora lidské důstojnosti, ochrana etických hodnot a pomoc policistům, kteří se ve své profesi setkávají s náročnými situacemi.

V současné době je policejní duchovní služba důležitým prvkem podpory nejen pro samotné policisty, ale i pro jejich rodiny. Kaplani pomáhají zvládat psychickou zátěž, poskytují duchovní i morální oporu a podílejí se na budování firemní kultury a prevence konfliktů. Vedle toho spolupracují s psychology, lékaři a dalšími odborníky, čímž přispívají k celkové péči o duševní zdraví policistů. Významnou součástí jejich práce je také posttraumatická péče, která je nezbytná zejména po krizových situacích, s nimiž se policisté ve službě setkávají.

Existuje několik modelů duchovní služby. Exemptní model předpokládá samostatnou profesní složku s kaplany, kteří jsou v policejních struktuře zařazení na samostatné služební místo. Interní model funguje tak, že policista má navíc při výkonu své činnosti podle náplně služební činnosti, „funkci“ kaplana, ale zůstává na svém

[31] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

služebním místě. Externí model pak znamená, že duchovní službu vykonává osoba mimo policejní strukturu. V organizační struktuře Policie ČR se dnes setkáváme s modelem interním. V současnosti působí v Policii ČR dva kaplani – jeden u Útvaru rychlého nasazení a druhý u Krajského ředitelství policie Jihočeského kraje.

Policejní kaplan je především policista, který se dobrovolně ujímá role duchovního rádce a pomocníka. Nemá nárok na zvláštní finanční ohodnocení a jeho práce je založena na službě druhým. K výkonu této funkce je třeba splnit několik podmínek. Kaplan musí být příslušníkem Policie ČR s vysokoškolským vzděláním v oblasti teologie a ordinovaným duchovním, kterého musí vyslat církev. Vedle teologických znalostí se průběžně vzdělává v oblastech, jako je psychologie, sociální práce, religionistika a právo, aby mohl co nejlépe naplňovat své poslání.[32]

V současné době také dochází k několika dohodám mezi Policií ČR a představiteli církví, které upravují duchovní službu u Policie ČR, což také svědčí o skutečnosti, že je v současnosti kladena mnohem větší pozornost potřebám policistů a jejich duševnímu zdraví. Příkladem může být poslední dohoda z prosince roku 2024 mezi Policií ČR a představiteli České biskupské konference a Ekumenické rady církví, která vymezuje kompetence a náplň činnosti policejních kaplanů. Předmětem dohody je poskytování duchovní péče nejen policistům, ale i jejich rodinám a blízkým, a to v rámci ekumenické služby. Dohoda také určuje ustavení Rady pro duchovní službu v Policii ČR, která zajišťuje řešení zásadních otázek spojených s duchovní péčí a vyjadřování se k aktuálním záležitostem.[33]

---

[32] LAŇKA, Jiří Ignác. *Duchovní služba v prostoru Policie ČR*. Elektronická prezentace Microsoft PowerPoint. 2015. 2015. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx. [cit. 2025-01-26].

[33] *Podepsána Dohoda o duchovní službě u Policie ČR*. Online. Portál církev.cz. 2024. Dostupné z: https://www.cirkev.cz/podepsana-dohoda-o-duchovni-sluzbe-u-policie-cr_47300. [cit. 2025-01-26].

3. Systém kolegiální podpory – peer support

3.1 Aspekty systému kolegiální podpory

Systém kolegiální podpory byl implementován do poskytovaných psychologických služeb Policií ČR mezi další tři výše zmíněné druhy pomoci až v roce 2016 vydáním Pokynu policejního prezidenta o psychologických službách.[34] Jednalo se o velmi důležitou a potřebnou změnu, protože systém kolegiální podpory měla a stále má značný potenciál v oblasti ulehčení řešení tíživých situací, kterým mohou příslušníci policie během své služby čelit. Jak již bylo zmíněno, policisté jsou často vystavováni vysoké psychické zátěži, ať už se jedná o krizové zásahy, konfrontaci s násilím, ztrátou lidských životů nebo dlouhodobý stres vyplývající z náročnosti jejich povolání. Tyto situace mohou vést k psychickému vyčerpání, úzkostem, posttraumatickému stresu nebo dokonce syndromu vyhoření. Kolegiální podpora vytváří bezpečné prostředí, kde si mohou policisté vzájemně pomáhat a sdílet své zkušenosti, což může mít klíčový vliv na jejich psychickou odolnost a schopnost efektivně zvládat náročné situace.

Jedním z největších přínosů kolegiální podpory je možnost otevřené komunikace s někým, kdo rozumí specifikům policejní práce. Peeři – kolegové poskytující tuto podporu – mají výhodu v tom, že znají profesní kontext, a díky tomu mohou nabídnout nejen pochopení, ale i praktické rady, které vycházejí z vlastních zkušeností. Sdílení tíživých zážitků s někým, kdo prošel podobnými situacemi, může pomoci snížit pocit izolace, který se u policistů v důsledku psychického tlaku často objevuje. Mnoho příslušníků bezpečnostních složek se zdráhá vyhledat profesionální psychologickou pomoc, protože vnímají svou roli jako pevnou a neochvějnou. Kolegiální podpora však může fungovat jako první krok k tomu, aby si uvědomili, že není slabostí požádat o pomoc, a že péče o duševní zdraví je minimálně stejně důležitá jako fyzická kondice.

Z psychologického hlediska zde také hraje roli princip social support neboli sociální opory, který je klíčový při zvládání stresu. Podle výzkumů v oblasti psychologie práce a krizové intervence může dostatečná sociální opora výrazně

[34] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

snižovat negativní dopady stresových situací a přispět k lepšímu zvládání náročných profesních výzev. Lidé, kteří mají možnost sdílet své emoce a zkušenosti s ostatními, často lépe zvládají krizové situace a rychleji se z nich zotavují. Pocit sounáležitosti a vzájemné podpory pomáhá nejen jednotlivcům, ale i celému kolektivu, který pak funguje efektivněji a s větší soudržností.[35]

Dalším důležitým aspektem kolegiální podpory je prevence dlouhodobých psychických obtíží. Policisté, kteří mají možnost své zážitky ventilovat a získat zpětnou vazbu od kolegů, mohou lépe zvládat emoční nápor, aniž by se negativní zkušenosti hromadily a přerůstaly v chronické problémy. Včasná intervence může zabránit rozvoji posttraumatických poruch nebo jiných psychických obtíží, které by mohly vést k vážnějším důsledkům, jako je snížení výkonnosti, zdravotní problémy nebo odchod ze služby.

Kolegiální podpora tedy přináší nejen okamžitou úlevu v těžkých chvílích, ale i dlouhodobé pozitivní efekty v oblasti psychické odolnosti a profesního fungování policistů. Je to systém, který umožňuje sdílení, pochopení a podporu v prostředí, kde je duševní zdraví často vystaveno tvrdým zkouškám. Posiluje soudržnost mezi kolegy, zvyšuje pocit bezpečí a pomáhá udržet psychickou stabilitu v profesi, která vyžaduje neustálou bdělost, rozhodnost a odolnost vůči stresu.[36]

3.2 Poskytovatel kolegiální podpory – peer

Takto se vyjádřil plk. Mgr. Vladimír Voska k poskytovatelům kolegiální podpory v komentáři k článku číslo 19 Pokynu policejního prezidenta o psychologických službách:

---

[35] BJØRLYKHAUG, K. I., KARLSSON, B., HESOOK, S. K., KLEPPE, L. C. *Social support and recovery from mental health problems: a scoping review*. Online. Nordic Social Work Research. 2021, roč. 2021, č. 12, s. 666-697. Dostupné z: https://doi.org/10.1080/2156857X.2020.1868553. [cit. 2025-02-06].

[36] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

„Nelze očekávat, že peeři budou profesionálové v psychologickém poradenství (dokonce by měli být poučeni, že jimi nejsou a že taková činnost se od nich neočekává).“[37]

Tento poznatek je velmi důležitý, protože se může stát, že právě poskytovatel kolegiální podpory může cítit až přehnanou zodpovědnost při poskytování podpory, která může mít nežádoucí následky u příjemce kolegiální podpory. Peer by si měl uvědomovat, co sám zvládne, jak závažný je stav příjemce a musí si umět přiznat, že jsou situace, kdy je vhodné se obrátit na někoho jiného. Také je nutné, aby sám poskytovatel podpory byl v dobrém duševním stavu a zhodnotil své dovednosti a schopnosti k této činnosti. Peeři by si měli být vědomi svých vlastních emocí a reakcí na náročné situace. Měli by si dopřávat odpočinek, hledat také podporu u kolegů a nebát se využít odborné pomoci, pokud ji potřebují. Udržování rovnováhy mezi pomocí druhým a péčí o sebe samotné jim umožní efektivněji a dlouhodoběji podporovat ostatní, aniž by sami vyhořeli nebo trpěli psychickou zátěží. V publikaci z roku 2011 vydané Světovou zdravotnickou organizací pod názvem „Psychická první pomoc: Průvodce pro terénní pracovníky“ byla zmíněna důležitost péče o sebe samého při pečování o druhé.

„Krizová situace může přímo zasáhnout vás nebo vaši rodinu. I kdybyste mezi přímé zasažené nepatřili, zasáhne vás leckdy to, co při pomáhání uvidíte a uslyšíte. Je důležité, abyste jako pomáhající věnovali zvláštní pozornost vlastní pohodě. Pečujte o sebe, abyste dokázali co nejlépe pečovat o druhé!“[38]

Článek 19. Pokynu policejního prezidenta o psychologických službách pojednává o poskytovateli kolegiální podpory. Stanoví, že poskytovatelem kolegiální podpory je řádně vyškolený policista, zaměstnanec nebo jiná pověřená osoba, která byla na návrh koordinátora systému kolegiální podpory jmenována ředitelem krajského ředitelství policie k výkonu této činnosti. Jeho úkolem je poskytovat psychickou

---

[37] VOSKA, Vladimír. *Kolegiální podpora - základní pojmy a rámec*. Textový dokument. Policejní prezidium ČR. 2019. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx. [cit. 2025-01-25].

[38] SNIDER, Leslie; VAN OMMEREN, Mark a SCHAFER, Alison. *Psychological first aid: Guide for field workers: Psychická první pomoc: Průvodce pro terénní pracovníky.* Bohumila BAŠTECKÁ (překladatel), Ondřej SEZIMA (překladatel), Jarmila DVOŘÁKOVÁ (překladatel). Praha: Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce, 2019. ISBN 978-80-906509-9-2.

podporu kolegům, kteří se ocitli v obtížné situaci, a přispívat tak k celkovému posílení duševní odolnosti v rámci policejního sboru.

Výkon této činnosti je založen na principu dobrovolnosti, přičemž poskytovatel kolegiální podpory může reagovat na přímou žádost příjemce nebo mu podporu nabídnout na základě vlastního uvážení, případně na doporučení nadřízeného či jiných osob. Jeho role je nezávislá a nesmí být jakkoli znevýhodňován kvůli své účasti v systému kolegiální podpory. Důležitým aspektem jeho práce je zachování mlčenlivosti o skutečnostech, se kterými se v rámci kolegiální podpory seznámí, což zajišťuje důvěryhodnost celého systému.

Aby si poskytovatel udržel vysokou odbornou úroveň, dbá na svůj profesní rozvoj a pravidelně se účastní odborné přípravy organizované koordinátory nebo lektory systému kolegiální podpory. Seznam poskytovatelů kolegiální podpory je zveřejňován na intranetových stránkách krajských ředitelství policie, což zajišťuje snadnou dostupnost této služby. Činnost poskytovatele kolegiální podpory se posuzuje s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem jako součást výkonu práce nebo služby, čímž je její význam v rámci policejní organizace náležitě uznán.[39]

3.3 Koordinátor a lektor systému kolegiální podpory

Dále Pokyn policejního prezidenta určuje, kdo může být koordinátorem či lektorem a ukládá jim, jakou činnost mají vykonávat. Dále stanovuje podmínky, za kterých tuto činnost může vykonávat. Koordinátorem systému kolegiální podpory je psycholog nebo poskytovatel kolegiální podpory, kterého jmenuje ředitel krajského ředitelství policie. Tento koordinátor odpovídá za organizační zajištění činnosti systému kolegiální podpory v rámci územní působnosti krajského ředitelství policie. Jeho úkoly zahrnují nejen administrativní a organizační činnosti, ale i zajištění spolupráce s dalšími odborníky a organizacemi, které se podílejí na poskytování psychologické pomoci a podpory.

Mezi konkrétní úkoly koordinátora patří předkládání návrhů na jmenování poskytovatelů kolegiální podpory, vedení seznamu těchto poskytovatelů a evidence jejich činnosti. Dále koordinátor zajišťuje součinnost mezi poskytovateli

---

[39] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

kolegiální podpory, psychology, týmy posttraumatické péče Hasičského záchranného sboru České republiky, psychologickými pracovišti ministerstva a dalšími relevantními organizacemi. Součástí jeho role je také propagace nabídky služeb, které poskytovatelé kolegiální podpory nabízí, a každoroční vyhodnocování činnosti systému v rámci své působnosti. Kromě toho koordinátor organizačně zabezpečuje školení a další vzdělávání pro poskytovatele kolegiální podpory, čímž zajišťuje odborný růst a kvalitu služby.

Lektor systému kolegiální podpory je psycholog, který obdržel osvědčení o absolvování školení pro lektory systému kolegiální podpory. Lektor je odpovědný za odbornou úroveň školení a průběžné vzdělávání poskytovatelů kolegiální podpory ve své působnosti. Dále zajišťuje psychologickou péči pro poskytovatele kolegiální podpory formou supervize, což je proces, během kterého jsou poskytovatelé podporováni při zpracování náročných emočních a profesních situací, které mohou nastat v rámci jejich práce.

Školení lektorů systému kolegiální podpory je organizováno oddělením vedoucího psychologa ve spolupráci s psychologickým pracovištěm ministerstva, což zajišťuje kvalitní a systematickou přípravu pro lektory, kteří mají klíčovou roli ve vzdělávání poskytovatelů kolegiální podpory a v udržování vysoké odborné úrovně celého systému.[40]

3.4 Organizace systému kolegiální podpory

Systém kolegiální podpory je zřízen v krajských ředitelstvích policie a může být podle potřeby implementován i v útvarech policie s celostátní působností. Jeho struktura a činnost mohou být specifikovány interním aktem řízení, který vydává ředitel krajského ředitelství nebo ředitel útvaru policie s celostátní působností, a to na základě konkrétních potřeb těchto útvarů. V případě zřízení systému v celostátním útvaru se příslušná ustanovení použijí přiměřeně.[41]

---

[40] Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*
[41] Tamtéž

3.5 Etický kodex poskytovatele kolegiální podpory

3.5.1 Etický kodex

Systém kolegiální podpory vyžaduje dodržování etického kodexu poskytovatele kolegiální podpory, tedy peera a vychází z etického kodexu Policie České republiky a zároveň ho rozšiřuje. Z tohoto etického kodexu je pro činnost poskytovatele kolegiální podpory kladen zásadní důraz na mlčenlivost, hranice možností a kompetencí peera, nezištnost z jeho činnosti, jeho angažovanost a na péči o jeho vlastní duševní zdraví. Jde o soubor pěti základních pravidel pro etické chování peera.

3.5.2 Obsah etického kodexu

1) Závazek mlčenlivosti:

- Peer zachovává mlčenlivost o podpoře a o věcech, které při poskytování kolegiální podpory vyšly najevo.

Případné předávání informací musí být se souhlasem osoby, které se informace týká. Výjimkou jsou situace vymezené zákonem. Pokud to situace dovoluje, dáváme přednost tomu, že informujeme kolegu o omezení mlčenlivosti a povinnosti informaci ohlásit. Policista peer musí vést v patrnosti kromě ohlašovací povinnosti každého občana také zákon 273/2008 Sb. Zákon o Policii ČR - § 10 (Iniciativa).

2) Hranice:

- Peer si uvědomuje, rozpoznává a zachovává hranice svých možností a kompetencí.

Pokud se peer potřebuje poradit, obrací se na koordinátora nebo lektora systému kolegiální podpory. Pomůže klientovi vyhledat odborníka, pokud řešený problém přesáhne rozsah kolegiální podpory. Pokud se na peera obrátí kolega po traumatizující události (např. viděl při dopravní nehodě mrtvé dítě ve stejném věku, jako jsou jeho vlastní), může též odkázat nebo spolupracovat s policejním psychologem, případně s krizovým interventem. Při rozhovorech, kdy může dojít k přechodu z jedné role do druhé (běžný kolega/ kamarád/ peer), je peer schopen

tuto skutečnost pojmenovat a s hovořícím vyjasnit, v jaké roli spolu hovoří. Uvědomuje si možný konflikt rolí a je zvláště pozorný, aby se vyhnul konfliktu rolí v rámci zastávaných odlišných pozic (především pokud je nadřízený). Peer má možnost odmítnout poskytnutí kolegiální podpory z osobních či pracovních důvodů. V takovém případě se snaží zajistit podporu u jiných poskytovatelů z týmu, příp. mimo něj.

3) Nezištnost:

- Peer nevyužívá svou roli k osobnímu zisku nebo výhodám.

Peer za svou aktivitu nenárokuje od organizace odměnu nad rámec služebního příjmu, ani nepožaduje a nepřijímá odměnu od svých klientů, a to ani ve formě protislužby. Peer provádí svou činnost tak, aby nenarušovala plnění jeho běžných úkolů. Peer nezneužívá svou roli pro omlouvání se z pracovní doby.

4) Angažovanost:

- Peer svou aktivitou přispívá ke spolupráci a udržení pozitivních vztahů.

Peer proaktivně oslovuje jedince, o kterých si myslí, že by mohli být potenciálními příjemci kolegiální podpory. Peer udržuje pozitivní vazby mezi jednotlivými pomáhajícími kolegy, včetně koordinátora, za účelem efektivního fungování nastaveného systému. Peer se účastní setkání týmu, supervizí a kazuistických seminářů. Vzdělává se z vlastního zájmu v relevantních tématech. Angažuje se v rozvoji dovedností svých kolegů – sdílí své znalosti a zkušenosti, pokud tím není narušena důvěrnost a mlčenlivost.

5) Udržování duševní kondice:

- Peer dbá na vlastní duševní zdraví a využije podporu dalších osob, pokud bude ve stresu.

Peer dbá na vlastní duševní zdraví a využije podporu dalších osob, pokud bude ve stresu nebo bude potřebovat podpořit jiným způsobem. Podporu může hledat především u dalších členů týmu, koordinátora a psychologa spolupracujícího s

týmem. Chápe, že je ostatním vzorem a že jeho chování ovlivní chování v pracovní skupině.[42]

[42] POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR. *Etický kodex poskytovatele kolegiální podpory (peera)*. 2016. Praha, 2016. Dostupné z: Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx. [cit. 2025-01-25].

4. Systém kolegiální podpory Krajského ředitelství policie Karlovarského kaje

V úvodu této kapitoly považuji za vhodné citovat policejního psychologa při Krajském ředitelství policie Karlovarského kraje váženého pana kpt. Mgr. Františka Drahého:

„Chtěl bych vyzdvihnout význam KP pro policisty, jeho nízkoprahovost a důležitost jako základního článku psychologických sužeb pro policisty. Díky peerům získají podporu a pomoc policisté, kteří by se k nim jinak nedostali. Fungují také jako velmi účinná spojka mezi policisty a psychology. Díky nim nás snadněji oslovují.

Systém KP také hraje důležitou roly při zvládání hromadných neštěstí jako např. Fakulta 21. 12. 2024 kdy peeři doplnili krizové interventy a spolupracovali s nimi.“ (osobní komunikace, 10. února 2025)

Tímto tvrzením odborného policejního psychologa se potvrzuje, že tento druh psychické pomoci je dnes velmi potřebnou a důležitou součástí života policisty.

4.1 Organizační struktura

Systém kolegiální podpory implementovaný v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje spadá pod gesci oddělení psychologických služeb, které je personálně obsazeno třemi odborně kvalifikovanými psychology. Toto oddělení představuje součást odboru personálního a podléhá přímému řízení ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje. Primární funkcí tohoto oddělení je poskytování odborné psychologické pomoci, koordinace systému kolegiální podpory a další činnosti, které jsou zmíněny v kapitole této práce o poskytování psychologické podpory.

Je také důležité zmínit oddělení vedoucího psychologa, které je součástí struktury Policejního prezidia České republiky. V tomto oddělení je zařazen vedoucí psycholog, kterému je podřízeno dalších šest policejních psychologů a skupina krizové intervence. Oddělení vedoucího psychologa spadá do působnosti odboru personálního, konkrétně pod úsek náměstka policejního prezidenta pro lidské zdroje, informační a komunikační technologie a inovace. Tento úsek zastává

klíčovou roli v koncepčním řízení psychologických služeb v rámci Policie České republiky a metodicky usměrňuje jednotlivá krajská oddělení psychologických služeb, čímž přispívá ke standardizaci a zvyšování kvality poskytované podpory.[43]

V rámci organizační struktury kolegiální podpory na Krajském ředitelství policie Karlovarského kraje je k počátku roku 2025 evidováno celkem 49 aktivních poskytovatelů kolegiální podpory (peerů), z nichž sedm na svých odděleních zastávají pozice vedoucí oddělení nebo zástupce vedoucího oddělení. Dále zde působí dva lektoři, jejichž úkolem je školení a odborná příprava peerů, a tři externí pracovníci. Tito externí pracovníci zahrnují dva bývalé poskytovatele kolegiální podpory, kteří již nejsou ve služebním poměru u Policie České republiky, a jednoho duchovního, jenž poskytuje duchovní a psychosociální podporu policistům. Tato externí spolupráce významně přispívá k rozšíření možností podpory, zejména v případech, kdy policisté preferují alternativní formy intervence.

Jedním ze strategických cílů oddělení psychologických služeb je zajistit dostupnost kolegiální podpory na všech organizačních jednotkách Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje. K aktuálnímu datu však stále existuje osm oddělení, kde tato forma psychologické intervence chybí. Aby bylo zajištěno pokrytí všech pracovišť, je kolegiální podpora koncipována tak, že peeři mohou poskytovat podporu nejen na svých kmenových odděleních, ale i v rámci celé krajské působnosti. Tento model umožňuje policistům, kteří působí na odděleních bez přímé přítomnosti peerů, využít podpory od peerů z jiných organizačních složek. Tento flexibilní přístup tak pomáhá eliminovat mezery v systému kolegiální podpory a zajišťuje, že každý policista má přístup k potřebné psychické podpoře bez ohledu na své zařazení v rámci krajského ředitelství. (František Drahý, osobní komunikace, 10. února 2025)

4.2 Vzdělávání členů systému kolegiální podpory

Pravidelné vzdělávání peerů je klíčovým aspektem celého systému kolegiální podpory, neboť přispívá k vyšší kvalitě poskytovaných služeb a pomáhá zajišťovat

[43] Policie České republiky. Portál ESIAŘ. *Organizační struktura.* 11.2.2025. Dostupné z: https://esiar.pcr.cz

duševní zdraví a podporu všem příslušníkům Policie České republiky, kteří se ocitnou v obtížné situaci.

4.2.1 Vzdělávání

Peeři mají možnost konzultovat s psychology – lektory veškeré obtíže a problematické situace, s nimiž se setkávají při poskytování kolegiální podpory svým kolegům. Tyto odborné konzultace slouží jako významný prvek supervize, který peerům umožňuje nejen reflektovat své dosavadní zkušenosti a identifikovat případné obtíže v komunikaci či přístupu k řešení problémů, ale také získat cennou zpětnou vazbu od odborníků v oblasti psychologie a tím peery průběžně vzdělávat. Tímto způsobem je podporován jejich profesní rozvoj a zajištěna kvalita poskytované kolegiální podpory.

Pro výkon role peera je nezbytné absolvovat základní vzdělávací program v rozsahu 24 hodin. Tento program je navržen tak, aby poskytoval fundamentální znalosti a praktické dovednosti, které jsou klíčové pro efektivní poskytování kolegiální podpory. V rámci tohoto kurzu se peeři seznamují například s psychologickými aspekty krizové intervence, metodami aktivního naslouchání, zásadami diskrétnosti a etického jednání, technikami zvládání stresu, efektivní komunikací při práci s kolegy, kteří se nacházejí v náročné nebo krizové situaci.

Kromě vstupního školení je každý peer povinen minimálně jednou ročně absolvovat prohlubující instruktážně-metodické zaměstnání. Tato odborná školení jsou tematicky zaměřena na konkrétní oblasti relevantní pro práci peerů a slouží k dalšímu rozvoji jejich kompetencí. Tematické zaměření se může měnit v závislosti na aktuálních potřebách a zahrnuje například prevenci syndromu vyhoření, zvládání konfliktů na pracovišti, psychickou odolnost, rozvoj empatické komunikace či specifika podpory při mimořádných událostech.

V rámci dalšího vzdělávání mají peeři možnost účastnit se několika úrovní instruktážně-metodických zaměstnání. Kromě krajských instruktážně-metodických zaměstnání, pořádaných příslušným krajským ředitelstvím, mohou peeři, zařazeni při Krajském ředitelství policie Karlovarského kraje, absolvovat i mezikrajská setkání. Tato instruktážně-metodická zaměstnání sdružují peery z pěti krajů, a to z kraje Karlovarského, Plzeňského, Ústeckého, Libereckého a

Pardubického. Tyto mezikrajské akce umožňují sdílení zkušeností a příkladů dobré praxe mezi poskytovateli kolegiální podpory napříč regiony. Na celostátní úrovni pak probíhají rozsáhlejší celostátní instruktážně-metodická zaměstnání. Tato celostátní setkání mají za cíl sjednotit metodické přístupy, poskytnout peerům přístup k nejnovějším poznatkům z oblasti policejní psychologie a posílit jejich kompetence prostřednictvím odborných workshopů a případových studií. (František Drahý, osobní komunikace, 10. února 2025)

4.2.2 Vzdělávací program

Vzdělávací program systému kolegiální podpory je upraven interním dokumentem Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy Policejního prezidia ČR s kódovým označením P3/0083 ze dne 15. září 2017. Tento vzdělávací program upravuje další odbornou přípravu peerů formou denního vzdělávání. Věcným gestorem programu je Oddělení vedoucího psychologa, odbor personální, Policejní prezidium ČR. Program je určen příslušníkům a zaměstnancům Policie ČR, kteří projeví zájem o poskytování kolegiální podpory v souladu s platným předpisem o psychologických službách. Zájemci se mohou přihlásit na pracovišti psychologa příslušného krajského ředitelství policie, útvaru s celostátní působností nebo Policejního prezidia a účastníky vzdělávacího programu vybírá výhradně lektor kolegiální podpory a schvaluje příslušný služební funkcionář. Absolvent vzdělávacího programu získá kompetence umožňující efektivní využívání vhodných postupů a technik při poskytování kolegiální podpory policistům či zaměstnancům Policie ČR dle jejich potřeb.[44]

4.2.3 Cíle vzdělávání

Vzdělávací program stanovuje cíle, kterých by měl peer během vzdělávacího programu dosáhnout, aby úspěšně získal osvědčení o absolvování vzdělávacího programu, čímž se ověří cílové kompetence. Hlavní podmínkou pro úspěšné

[44] Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Vzdělávací program, kódové označení P3/0083 ze dne 15. září 2017, *Systém kolegiální podpory – peer (další odborná příprava) Denní forma vzdělávání*

absolvování je účast po celou dobu trvání kurzu a aby se peer aktivně účastnil na praktických zaměstnáních.

Absolvent vzdělávacího programu v praxi aplikuje znalosti systému kolegiální podpory. Dokáže vysvětlit vznik a návaznosti tohoto systému v rámci psychologicko-intervenčního systému Policie ČR a charakterizovat spolupráci s psychology PČR. Při poskytování kolegiální podpory využívá mechanismy zprostředkování pomoci kolegům prostřednictvím externích organizací, které poskytují psychologickou, psychosociální nebo sociálně-právní pomoc.

Dále aplikuje vhodné postupy při poskytování kolegiální podpory policistům a zaměstnancům policie, zejména těm, kteří byli zasaženi traumatizující událostí, včetně pozůstalých. Teoreticky zná mechanismy vzniku stresu, psychologická rizika a dopady policejní profese. V krizových situacích uplatňuje praktické dovednosti při komunikaci s kolegou a využívá základní metody první psychické pomoci, jako je aktivní naslouchání, mlčení a rekapitulace.

Důležitou součástí jeho kompetencí je péče o zasahující policisty, přičemž komunikuje se selhávajícím či traumatizovaným kolegou a pomáhá při řešení stresu v policejní praxi. Správně aplikuje postupy při sdělování nepříjemné zprávy, včetně práce s truchlením. Současně se věnuje psychohygieně a práci se sebou, využívá relaxační a ventilační techniky a orientuje se v problematice syndromu vyhoření a posttraumatické stresové poruchy. Zná možnosti využití péče o sebe a umí je efektivně aplikovat v praxi.[45]

4.2.4 Učební a časový plán vzdělávacího programu

Celková hodinová dotace vzdělávacího programu činí 24 hodin. Tato část je rozdělena do sedmi tematických celků. Vzdělávací program je prováděn formou prezentace s výkladem a je doplněna brainstormingem, skupinovou diskuzí, analýzou případových studií, sebezkušenostními technikami, modelovými

[45] Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Vzdělávací program, kódové označení P3/0083 ze dne 15. září 2017, *Systém kolegiální podpory – peer (další odborná příprava) Denní forma vzdělávání*

situacemi a videoukázkami. Opakování a zpětná vazba jsou nedílnou součástí výuky. Doba a platnost kvalifikace úspěšného absolventa je neomezená.

Úvodní část školení začíná úvodním slovem lektorů a seznámením účastníků s celým programem. Následně se věnuje systému kolegiální podpory, který je probírán v rozsahu 1 hodiny. V této části jsou představeny základní principy a fungování kolegiální podpory v policejním prostředí. Důležitou součástí programu je seznámení se základními metodami a technikami první psychické pomoci. Tento tematický celek pomáhá účastníkům získat praktické dovednosti v poskytování podpory kolegům v akutních situacích. Časová dotace této části činí 8 hodin. Velký důraz je kladen na komunikaci s kolegou v krizi, tedy vedení podpůrného rozhovoru, která je probírána po dobu 7 hodin. Účastníci se v této sekci učí efektivně komunikovat s kolegy, kteří se ocitli v psychicky náročných nebo krizových situacích, a osvojí si techniky aktivního naslouchání a poskytování emocionální podpory. Dalším důležitým tématem je péče o zasahující policisty, která se zaměřuje na specifika podpory policistů po psychicky náročných zákrocích. Tento tematický celek má hodinovou dotaci 4 hodiny a jeho cílem je zajistit, aby policisté uměli rozpoznat a zvládat stresové reakce po náročných služebních zásazích. Neopomenutelnou součástí školení je také téma psychohygieny a práce se sebou samým. Tento dvouhodinový blok se zaměřuje na význam duševní hygieny, prevenci vyhoření a rozvoj osobní odolnosti. Celý vzdělávací program je zakončen závěrečným hodnocením, které probíhá v rozsahu 1 hodiny. V této části účastníci reflektují získané znalosti a dovednosti a hodnotí celkový přínos školení.

Učební plán je upraven detailněji na konkrétnější tematické celky. Tematický celek systém kolegiální podpory zahrnuje legislativní rámec psychologických služeb a fungování systému v rámci struktury Policie České republiky. Součástí tematického celku je také spolupráce s psychologickými službami PČR, linkou krizové intervence a externími organizacemi. Tematický celek o základních metodách a technikách první psychické pomoci se zaměřuje na teorii krize a akutní reakce na stres. Dále je obsahem aktivní naslouchání, mlčení, rekapitulace, strukturování, práce se zakázkou, tvorba plánu a odkazování na následnou péči. Součástí je i práce s emocemi. Dalším tematickým celkem je komunikace s

kolegou v krizi, která zahrnuje vzdělávání v oblasti navázání kontaktu, péči o základní potřeby, sdělování nepříjemných zpráv a práci s truchlením. Dále se věnuje etice, sporným momentům a hranicím peera. Téma péče o zasahující policisty se zaměřuje na komunikaci se selhávajícím či traumatizovaným kolegou a stres v policejní praxi. Posledním tematickým celkem vzdělávacího programu je téma psychohygieny a práce se sebou. To zahrnuje nácvik relaxačních a ventilačních technik a přednášky na téma syndrom vyhoření a posttraumatická stresová porucha.[46]

4.3 Efektivita, dostupnost a využívání systému kolegiální podpory policisty

Úspěšnost, efektivita a využívání systému kolegiální podpory v současné době není nijak systematicky vyhodnocována. Neexistují žádné statistické údaje, které by reflektovaly míru efektivity této služby, ani žádné metriky, jež by umožnily analyzovat její dopad na psychickou pohodu a pracovní výkon policistů. Tento systém je založen na zásadě naprosté anonymity, což znamená, že veškeré poskytnuté intervence zůstávají důvěrné a nejsou nikde formálně zaznamenávány.

Jedinými evidovanými údaji v rámci systému kolegiální podpory je počet případů, kdy došlo k odkázání policistů na policejního psychologa a účast na vzdělávacím programu policistů. Tento údaj reflektuje počet případů, kdy peer vyhodnotil situaci jako natolik závažnou, že bylo doporučeno vyhledání odborné psychologické péče. Konkrétně v roce 2024 došlo na základě poskytované kolegiální podpory peerů k odkázání 16 policistů do terapeutické péče k policejnímu psychologovi. Tento údaj však představuje pouze zlomek celkového objemu kolegiální podpory, jelikož nezahrnuje všechny případy, kdy peer poskytl psychickou podporu svým kolegům, a nevedl k odkázání na odbornou pomoc. (František Drahý, osobní komunikace, 10. února 2025)

---

[46] Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Vzdělávací program, kódové označení P3/0083 ze dne 15. září 2017, *Systém kolegiální podpory – peer (další odborná příprava) Denní forma vzdělávání*

Absence zhodnocení efektivity a míry využívání systému kolegiální podpory představuje značnou překážku při jeho dalším rozvoji a optimalizaci. Bez relevantních dat není možné objektivně posoudit přínos této služby, identifikovat její silné a slabé stránky, či efektivně reagovat na potřeby policistů. Z tohoto důvodu se empirická část této bakalářské práce zaměřuje na identifikaci klíčových nedostatků současného systému a následně, dle zjištěných informací, navrhuji opatření, která by mohla směřovat ke zvýšení efektivity peerů, dostupnosti kolegiální podpory a zvýšení využívání této podpory ze strany policistů.

5. Sociologický průzkum

Empirická část této práce obsahuje sociologický průzkum, který je zaměřen na několik klíčových aspektů kolegiální podpory v policii. Sociologický průzkum lze definovat jako specifický metodologický postup zaměřený na analýzu společenských jevů, přičemž jeho základem je využití empirických dat. Sociologické průzkumy se opírají o již existující teoretické poznatky v oblasti sociologie a na základě získaných výsledků je buď potvrzují, dále rozvíjejí, zpřesňují, nebo je upravují, případně zcela vyvracejí. Poznatky získané prostřednictvím sociologického průzkumu pak mohou vést k formulaci nových teorií, obohacení stávajícího teoretického rámce či k tvorbě zkoumaných otázek, tedy předpokladů a domněnek, které jsou následně opakovaně testovány dalšími průzkumy.[47]

5.1 Cíle průzkumu

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat efektivitu, dostupnost a překážky spojené s využíváním kolegiální podpory u příslušníků Policie České republiky v rámci Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje. Průzkumné šetření se zaměřuje na míru povědomí o této formě podpory, ochotu policistů ji využívat, efektivitu a překážky, které mohou bránit jejímu využití ze strany policistů.

Dílčí cíle průzkumu:

1) Zhodnocení míry využívání systému kolegiální podpory policisty Karlovarského kraje.
2) Zhodnocení efektivity poskytování kolegiální podpory peery z pohledu jejich zkušeností a subjektivního názoru na přínos této podpory pro policisty.
3) Analýza míry informovanosti a povědomí o existenci a účelu kolegiální podpory mezi policisty Karlovarského kraje.
4) Identifikace hlavní překážky, která policistům brání ve využívání kolegiální podpory.

---

[47] SOPÓCI, Ján, Bohumil BÚZIK. *Základy sociologie.* Slovensko: pedagogické nakladatelství – Mladé léta, 2009. ISBN 978-80-10-01444-6

5) Navrhnout opatření, která pomohou zmírnit identifikované problémy a zkvalitnit poskytování kolegiální podpory.

5.2 Formulace zkoumaných otázek

Na základě dosavadních teoretických poznatků byly vzhledem k cílům průzkumného šetření této bakalářské práce stanoveny následující zkoumané otázky:

1) Je systém kolegiální podpory v Karlovarském kraji policisty využíván ve všech případech potřeby?
2) Hodnotí peeři v Karlovarském kraji systém kolegiální podpory jako efektivní?
3) Jsou policisté v Karlovarském kraji dostatečně informování o existenci a účelu kolegiální podpory?
4) Je hlavní překážkou ve využívání kolegiální podpory policisty v Karlovarském kraji stigma policistů?

5.3 Metodologie

Při realizaci průzkumného šetření pro účely vypracování bakalářské práce byla aplikována metoda kvantitativního průzkumu, která umožňuje systematické sběr a analýzu dat s cílem získat objektivní a měřitelné informace o zkoumaném jevu.

Kvantitativní průzkum se zaměřuje na sběr číselných dat a jejich analýzu s cílem zjistit, jaké vztahy existují mezi jednotlivými proměnnými. Tento typ průzkumu je charakteristický systematickým přístupem, kde se používají statistické metody k testování zkoumaných otázek a ověřování vztahů mezi jevy. Výsledky kvantitativního průzkumu jsou objektivní a mohou být aplikovány na širší populaci, pokud jsou správně vybrány vzorky.

Tento průzkum je vhodný pro situace, kdy je nutné zjistit frekvenci výskytu určitého jevu nebo vyhodnotit jeho vzorce. Základním krokem je definování zkoumané otázky, které se následně ověřují prostřednictvím sběru dat. Mezi běžné nástroje patří dotazníky, experimenty nebo měření, přičemž data jsou většinou zpracována pomocí statistických softwarů.

Při realizaci kvantitativního průzkumu je důležité mít reprezentativní vzorek, aby byly výsledky relevantní pro širší populaci. Průzkum může zahrnovat jak deskriptivní, tak i analytické metody, které umožňují nejen popsat aktuální stav, ale i zjistit příčinné vztahy mezi faktory. Tento typ průzkumu je efektivní pro získání objektivních, ověřitelných a porovnatelných výsledků, které mohou poskytnout odpovědi na konkrétní zkoumané otázky.

Kvantitativní průzkum se vyznačuje svou replikovatelností, což znamená, že stejné metody použité na různých vzorcích by měly přinést podobné výsledky. Díky tomu se hodí k testování teorií a ověřování různých zkoumaných otázek v různých podmínkách. Celkově tedy kvantitativní průzkum představuje strukturovaný a systematický přístup k získávání dat a vyvozování závěrů, které jsou podloženy konkrétními číselnými ukazateli.[48]

5.4 Metoda průzkumu

Pro empirickou část bakalářské práce bylo zvoleno dotazníkové šetření jako kvantitativní metoda sběru dat. Tato metoda umožňuje získat strukturované odpovědi od velkého vzorku respondentů, což zajišťuje objektivitu a validitu výsledků. Mezi výhody dotazníkového šetření patří jeho efektivita v rozsahu, časová nenáročnost pro respondenty i průzkumníky a možnost snadného statistického zpracování dat.[49]

5.5 Průběh průzkumu a průzkumný soubor

Průzkumné šetření bylo v této bakalářské práci realizováno v podobě dotazníkového šetření, kterým byla získána data od 221 respondentů v celém období měsíce únor roku 2025. Pro dotazníkové šetření byl využit internetový dotazníkový nástroj Survio, který je dostupný na webové stránce https://www.survio.com/.

---

[48] JUŘENÍKOVÁ, Petra. *Kvantitativní výzkum*. Online. Informační systém Masarykovy univerzity. 2015. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/pages/07-kvantitativni.html. [cit. 2025-02-26].
[49] Tamtéž

Dotazníkové šetření určené pro policisty bylo mezi respondenty distribuováno v elektronické podobě prostřednictvím interní elektronické poštovní komunikace Policie České republiky. Elektronická poštovní komunikace byla zaslána všem policistům zařazeným ve všech článcích při Krajském ředitelství policie Karlovarského kraje nezávisle na jejich služebním zařazení a služební hodnosti. Komunikace obsahovala žádost o vyplnění dotazníku, hypertextový odkaz na webovou stránku, kde respondenti dotazník vyplňovali. Byl stručně popsán obsah dotazníku, seznámení s tématem systému kolegiální podpory, kterého se dotazník týká. Obsahem bylo také vysvětlení, kdo je peer a dále byli seznámení s hlavním cílem průzkumného šetření.

5.6 Analýza a interpretace výsledků průzkumu

Pro získání relevantních dat bylo dotazníkové šetření rozděleno na dva dotazníky. Jeden dotazník byl určen pro všechny policisty v Karlovarském kraji a druhý dotazník byl určen pro poskytovatele kolegiální podpory při Krajském ředitelství policie Karlovarského kraje.

Celkový počet oslovených respondentů – policistů byl 1116 a celkový počet oslovených respondentů – poskytovatelů kolegiální podpory byl 49. Celkový počet vyplněných dotazníků ze strany policistů byl 183 a ze strany peerů celkem 38, tudíž návratnost odpovědí dotazníkového šetření od policistů byla 16,4% a od peerů 77,6%. Data získaná odpověďmi na otázky v dotazníkových šetřeních jsou pro větší přehlednost analyzována a znázorněna grafickou úpravou dotazníkového nástroje Survio a jsou doplněna o slovní interpretaci výsledků.

5.6.1 Analýza a interpretace výsledků dotazníkového šetření pro policisty

1) **Otázka číslo 1: Věděl/a jste o existenci systému kolegiální podpory u policie?**

Grafická analýza výsledků č. 1:

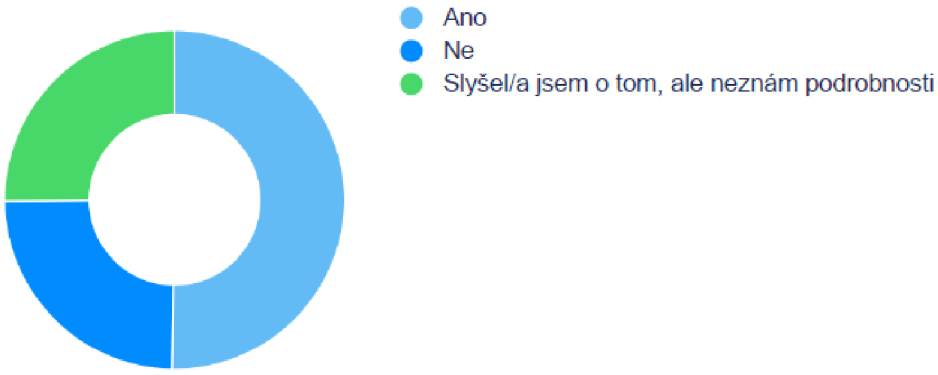

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	92	50,3%
Ne	45	24,6%
Slyšel/a jsem o tom, ale neznám podrobnosti	46	25,1%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z výsledků grafické analýzy č. 1 bylo zjištěno, že 50,3 % respondentů o existenci systému kolegiální podpory vědělo, 24,6 % respondentů o systému kolegiální podpory alespoň slyšelo, ačkoli nevědí, o co se konkrétně jedná a 24,6 % respondentům se informace o existenci systému nedostala.

2) **Otázka číslo 2: Domníváte se, že jste dostatečně informován/a o možnosti využití a účelu kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č.2:

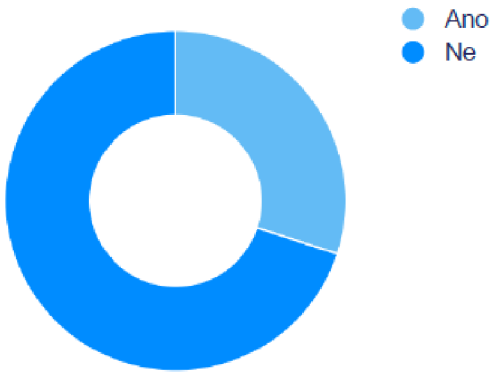

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	55	30,1%
Ne	128	69,9%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z grafické analýzy výsledků odpovědí na otázku číslo 2 vyplývá, že se 69,9 % respondentů domnívá, že nejsou dostatečně informování o možnosti využití a účelu systému kolegiální podpory. 30 % respondentů se domnívá, že informovanost o možnosti využití a účelu systému je dostatečná.

3) Otázka číslo 3: Využil/a jste někdy kolegiální podporu?

Grafická analýza výsledků č. 3:

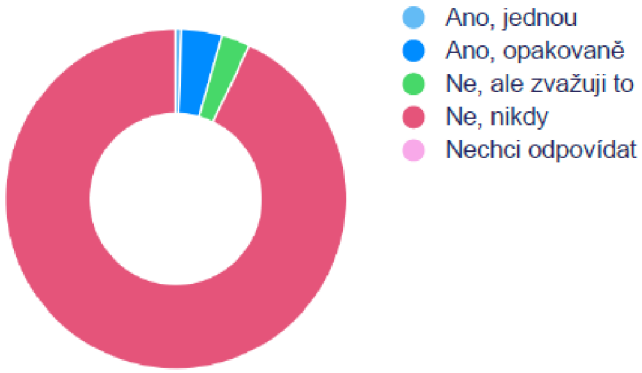

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano, jednou	1	0,5%
Ano, opakovaně	7	3,8%
Ne, ale zvažuji to	5	2,7%
Ne, nikdy	170	92,9%
Nechci odpovídat	0	0,0%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

U otázky č. 3 92,9 % respondentů uvedlo, že nikdy systém kolegiální potřeby nevyužilo. Dále 3,8 % respondentů zvažují využití kolegiální podpory a 4,3 % alespoň jednou systém kolegiální podpory využili. Žádný z respondentů neoznačil možnost „Nechci odpovídat“.

4) **Otázka číslo 4: Využil/a byste v budoucnu kolegiální podporu v případě potřeby?**

Grafická analýza výsledků č. 4:

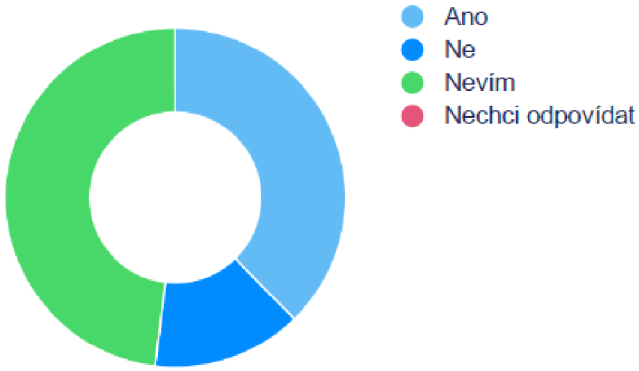

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	69	37,7%
Ne	26	14,2%
Nevím	88	48,1%
Nechci odpovídat	0	0,0%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

V odpovědích u otázky č. 4 uvedlo 37,7 % respondentů, že by v budoucnu, v případě potřeby, systém kolegiální podpory využili a 48,1 % respondentů označila odpověď „Nevím“. Systém kolegiální podpory by v budoucnu, v případě potřeby, nevyužilo 14,2 % respondentů.

5) **Otázka číslo 5: Považujete kolegiální podporu za důležitou součást psychické podpory policistů?**

Grafická analýza výsledků č. 5:

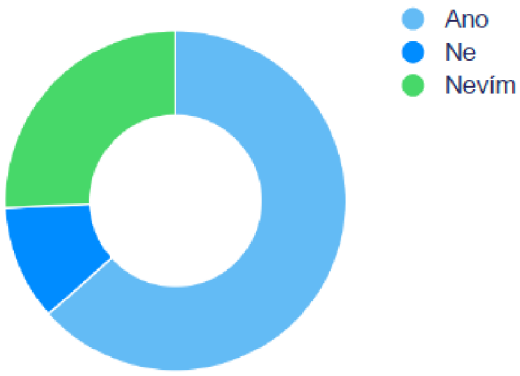

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	116	63,4%
Ne	20	10,9%
Nevím	47	25,7%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z grafické analýzy výsledků č. 5 vyplývá, že 63,4 % respondentů považuje systém kolegiální podpory za důležitou součást psychické podpory policistů a 10,9 % respondentů tento systém za důležitý nepovažuje. 25,7 % respondentů označilo možnost „Nevím“.

6) **Otázka číslo 6: Co by Vám nejvíce bránilo ve využití kolegiální podpory – peera?**

Grafická analýza výsledků č. 6:

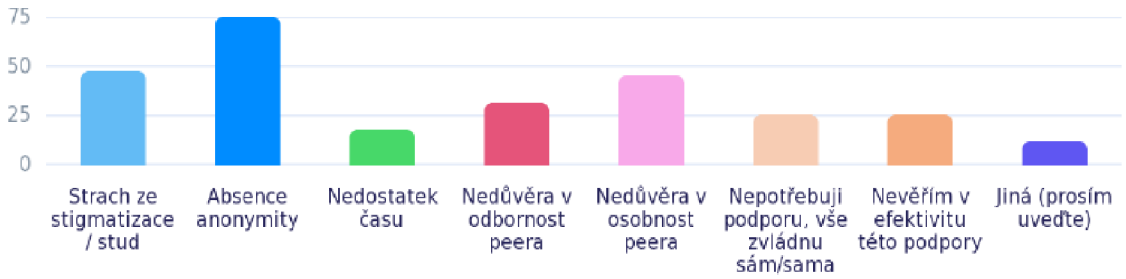

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Strach ze stigmatizace / stud	48	26,2%
Absence anonymity	76	41,5%
Nedostatek času	18	9,8%
Nedůvěra v odbornost peera	32	17,5%
Nedůvěra v osobnost peera	46	25,1%
Nepotřebuji podporu, vše zvládnu sám/sama	26	14,2%
Nevěřím v efektivitu této podpory	26	14,2%
Jiná (prosím uveďte)	12	6,6%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

U otázky č. 6 měli respondenti možnost označit více odpovědí. Nejčastěji označovanou odpovědí na otázku č. 6 byla absence anonymity, kdy tato možnost byla označena ve 41,5 % případů. Jako druhá nejčastěji označovaná odpověď respondentů (26.2 %) byl strach ze stigmatizace / stud a třetí nejčastěji označovanou možností byla nedůvěra v osobnost peera (25,1 %). Méně respondenti označovali jako odpověď „Nedůvěra v osobnost peera“ (17,5 %), stejné procento podílu označení respondentů (14,2 %) získaly odpovědi „Nepotřebuji podporu, vše zvládnu sám“ a „Nevěřím v efektivitu kolegiální

podpory. 9,8 % respondentům ve využití systému kolegiální podpory brání nedostatek času. U otázky č. 6 bylo respondentům umožněno uvést i jinou odpověď, která byla označena v podílu 6,6 %.

Jiné odpovědi u otázky č. 6:

1) *„Nevím co je to peer,proto nemohu odpovědět na otázku“*
2) *„Nevim, ze neco takoveho existuje“*
3) *„Termín kolegialita a policie nejde dohromady. Nevim jakou odpověď tat. Výše uvedené se nehodi“*
4) *„Nebránilo by mi nic. Rád využiji, pokud bude pptřeba.“*
5) *„Nic z výše uvedeného.“*
6) *„Spíš mi vadí nevhodné chování některých vedoucích pracovníků vůči podřízeným. Pak by tento program nebyl tolik zapotřebí.“*
7) *„peerem by neměl být vedoucí“*
8) *„Nedovedu posoudit, nemám zkušeností - takto řešit s cizím člověkem své problémy“*
9) *„Jelikož o tom nic nevím a nebyl mi tento systém podpory vysvětlen nedokáži na tuto otázku odpovědět“*
10) *„Dobré by bylo představit co to je kolegialni podpora - Petra. Doporučuji v pár bodech představit tento 'projekt" PPP. Věřím, že UI by ti s tím pomohla a v pár bodech by pokyn shrnula. Takhle je můj dotazník nepoužitelný, protože nevím, o co jde“*
11) *„Ani jedno, jsem Peer a vím, jak to funguje :)“*
12) *„Nic mi v tom nebrání“*

7) **Otázka číslo 7: Pokud byste si mohl/a vybrat, dal/a byste přednost kolegiální podpoře nebo odborné psychologické pomoci v případě potřeby?**

Grafická analýza výsledků č. 7:

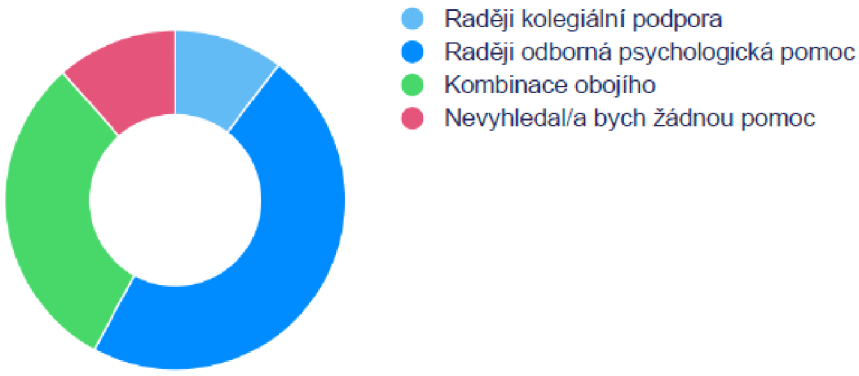

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Raději kolegiální podpora	19	10,4%
Raději odborná psychologická pomoc	87	47,5%
Kombinace obojího	56	30,6%
Nevyhledal/a bych žádnou pomoc	21	11,5%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z grafické analýzy výsledků č. vychází, že 47,5 % respondentů by v případě potřeby dala přednost odborné psychologické pomoci a 10,4 % respondentů by raději zvolilo systém kolegiální podpory. Kombinaci systému kolegiální podpory a odborné psychologické pomoci by zvolilo 30,6 % respondentů. Žádnou pomoc by v případě potřeby nevyhledalo 11,5 % respondentů.

8) **Otázka číslo 8: Domníváte se, že peeři jsou dostatečně školeni pro poskytování kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č. 8:

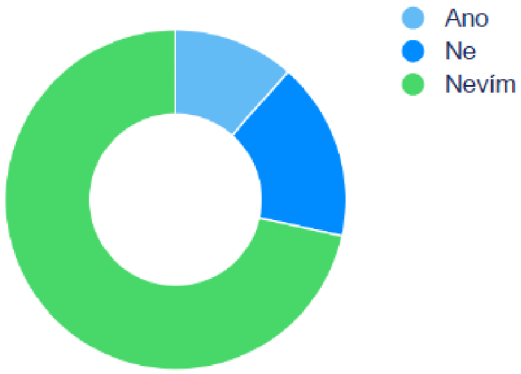

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	21	11,5%
Ne	31	16,9%
Nevím	131	71,6%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

V odpovědích na otázku č. 8 nejvíce respondentů (71,6 %) neví, zda jsou peeři dostatečně školení pro poskytování kolegiální podpory. 16,9 % respondentů se domnívá, že peeři nejsou dostatečně školeni a 11,5 % respondentů se domnívá, že peeři jsou dostatečně školeni.

9) **Otázka číslo 9: Máte obecně důvěru v peery jako poskytovatele kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č. 9:

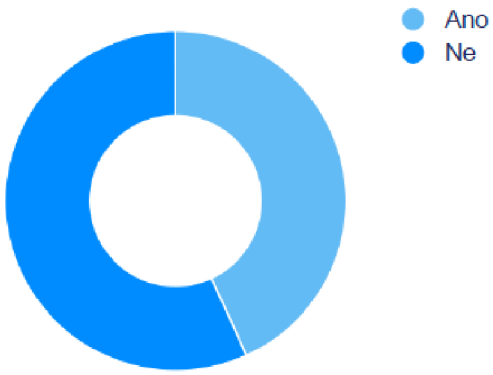

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	79	43,2%
Ne	104	56,8%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z grafické analýzy odpovědí na otázku č. 9 vyplývá, že 56,8 % respondentů nemá obecnou důvěru v systém kolegiální podpory a 43,2 % respondentů obecnou důvěru v systém kolegiální podpory má.

10) **Otázka číslo 10: Co by podle Vás mohlo zlepšit efektivitu kolegiální podpory u policie?**

Grafická analýza výsledků č. 10:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Lepší informovanost o možnosti využití	92	50,3%
Lepší informovanost o účelu kolegiální podpory	75	41,0%
Možnost anonymního využití kolegiální podpory	76	41,5%
Zvyšování důvěry policistů v systém kolegiální podpory a peerů	77	42,1%
Odbourání stigmatizace / studu policistů	38	20,8%
Více odborných školení pro peery	26	14,2%
Zvýšení kvality školení pro peery	24	13,1%
Větší podpora ze strany vedení / psychologů Policie ČR	42	23,0%
Jiná (prosím uveďte)	8	4,4%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Otázka číslo 10 obsahovala možnost označení více odpovědí a uvedení jiné odpovědi. Nejvyšší podíl na odpovědích (50,3 %), měla odpověď „Lepší informovanost o možnosti využití“. Možnost „Zvyšování důvěry policistů v systém kolegiální podpory“ byla druhá nejčastěji označovaná odpověď (42,1 %). Třetí nejčastěji označenou odpovědí (41,5 %), byla odpověď „Možnost anonymního využití“ a čtvrtou nejčastěji označovanou odpovědí (41,0 %) byla možnost „Lepší

informovanost o účelu kolegiální podpory. 23,0 % podíl získala odpověď „Větší podpora ze strany vedení / psychologů Policie ČR“. Podílem 20,8 % se podílela odpověď „Odbourání stigmatizace / studu policistů“. Dále byla s podílem 14,2 % označena odpověď „Více odborných školení pro peery“ a podíl 13,1 % získala odpověď „Zvýšení kvality školení peerů“. Možnost uvést jinou odpověď byla respondenty využita a tato možnost získala podíl 4,4, %.

Jiné odpovědi:

1) *„Nic. Je to zbytečné.“*
2) *„Viz odpověď výše.“*
3) *„Lepšil výbě osob, který peery dělají“*
4) *„Nevěřím v kolegiální podporu a psychickou pomoc policistům“*
5) *„Nevymyšlet další zbytečné funkce suplující práci odborníků“*
6) *„Zrušit ji,je to pěkná h******a (cenzura autora práce).Tady v ČR nic takoveho fungovat nebude.“*
7) *„Celkově péče o psychické zdraví policistů ze strany KŘPK stojí za nic. Policisté se často setkávají s psychicky extrémně náročnými situacemi, kdy všem nadřízeným je totálně u p****e (cenzura autora práce), jak to zvládají, nikdo nikdy za 10 let mé služby nikomu nenabídl psych. pomoc. Nehledě na to, že traumatizovaný člověk v drtivé většině případů pomoc odmítne. Nemá se ho nikdo ptát a má s ním odborník okamžitě začít pracovat a napálené vyhodnotit, jestli a v jaké míře daný traumatizovaný policista pomoc potřebuje.“*
8) *„Nevyužil jsem, nevim“*

5.6.2 Analýza a interpretace výsledků dotazníkového šetření pro peery

1) **Otázka číslo 1: Jak dlouho jste poskytovatelem kolegiální podpory - peerem?**

Grafická analýza výsledků č. 1:

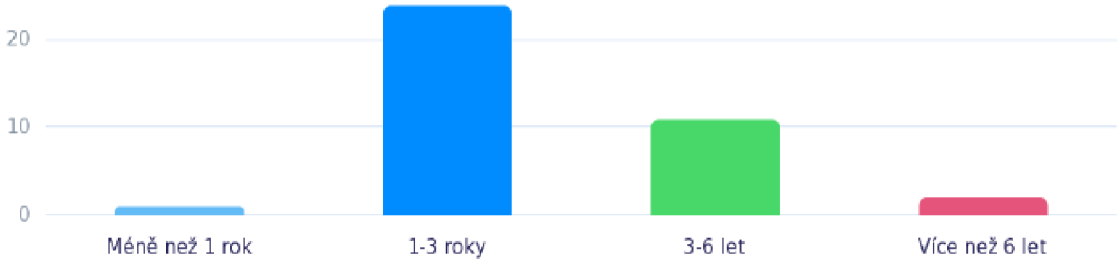

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Méně než 1 rok	1	2,6%
1-3 roky	24	63,2%
3-6 let	11	28,9%
Více než 6 let	2	5,3%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z výsledků odpovědí na otázku č. 1 je zřejmé, že nejvíce respondentů (63,2 %) poskytuje kolegiální podporu jeden až tři roky. Tři až šest let poskytuje kolegiální podporu 28,9 % respondentů a více než šest let poskytuje kolegiální podporu 5,3 % respondentů. Pouze jeden respondent (2,6 %) poskytuje kolegiální podporu dobu kratší než jeden rok.

2) **Otázka číslo 2: Kolikrát se na Vás policisté obrátili v rámci kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č. 2:

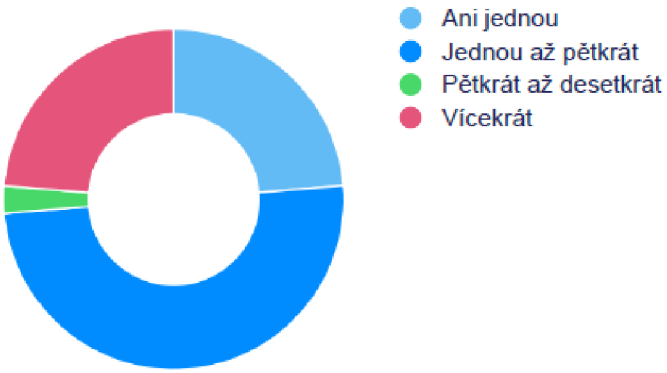

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ani jednou	9	23,7%
Jednou až pětkrát	19	50,0%
Pětkrát až desetkrát	1	2,6%
Vícekrát	9	23,7%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Výsledky, které poskytla grafická analýza výsledků č. 2 vyplývá, že na 19 respondentů se v rámci systému kolegiální podpory za dobu poskytování obrátili policisté jednou až pětkrát (50,0 %). Vícekrát než pětkrát se policisté obrátili na 9 respondentů (23,7 %). Policisté se ani jednou neobrátili v rámci kolegiální podpory na 9 respondentů (23,7 %). V jednom případě se na jednoho respondenta policisté obrátili pětkrát až desetkrát (2,6 %).

3) **Otázka číslo 3: Jak byste celkově ohodnotil/a efektivitu Vámi poskytnuté kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č. 3:

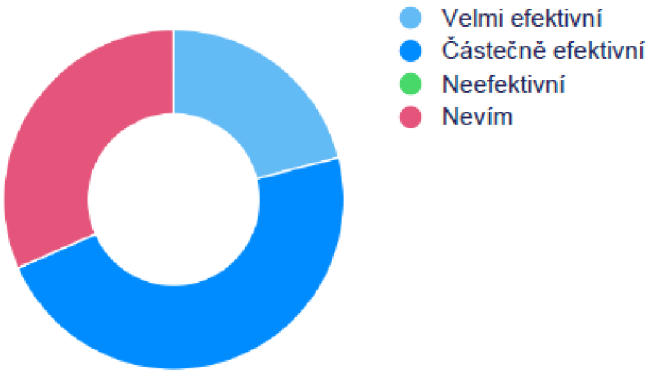

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Velmi efektivní	8	21,1%
Částečně efektivní	18	47,4%
Neefektivní	0	0,0%
Nevím	12	31,6%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

U otázky č. 3 respondenti hodnotili efektivitu již poskytnuté kolegiální podpory převážně jako částečně efektivní, čímž tato odpověď získala 47,4 % podílu na odpovědích. Efektivita nebyla ohodnocena v 31,6 % odpovědí. Jako velmi efektivní poskytnutou kolegiální podporu hodnotilo 21,1 % respondentů. Žádný z respondentů nehodnotí poskytnutou kolegiální podporu jako neefektivní.

4) **Otázka číslo 4: Které faktory podle Vás nejvíce přispívají k efektivitě kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č. 4:

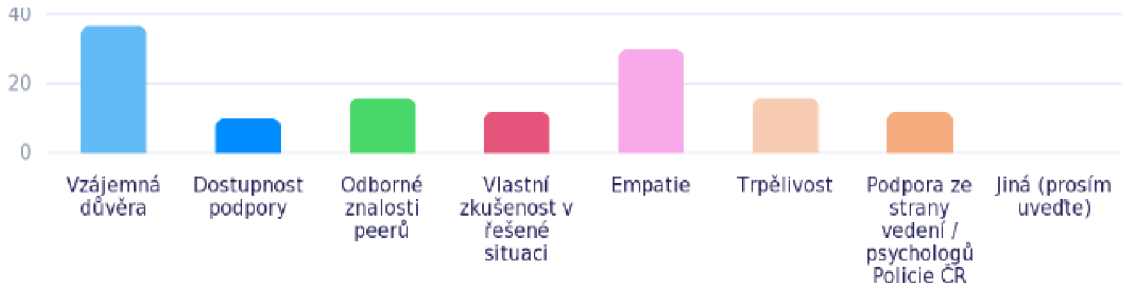

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Vzájemná důvěra	37	97,4%
Dostupnost podpory	10	26,3%
Odborné znalosti peerů	16	42,1%
Vlastní zkušenost v řešené situaci	12	31,6%
Empatie	30	78,9%
Trpělivost	16	42,1%
Podpora ze strany vedení / psychologů Policie ČR	12	31,6%
Jiná (prosím uveďte)	0	0,0%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Z výsledků vychází, že nejvíce přispívá k efektivitě kolegiální podpory vzájemná důvěra, což označilo 97,4 % respondentů. Další faktor, je dle 78,9 % respondentů schopnost empatie peera. 42,1 % respondentů označilo jako další významné faktory odborné znalosti peera a jeho trpělivost. Faktory, které označilo 31,6 % respondentů, jsou vlastní zkušenosti v řešené situaci a podpora ze strany vedení nebo psychologů Policie ČR. Dostupnost podpory jako faktor označilo 26,3 % respondentů. Možnosti uvedení jiné odpovědi nevyužil žádný respondent.

5) **Otázka číslo 5: S jakými problémy se nejčastěji setkáváte při poskytování kolegiální podpory?**

Grafická analýza výsledků č. 5:

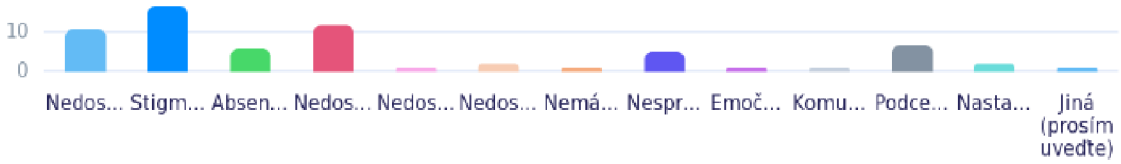

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Nedostatečná důvěra příjemců	11	28,9%
Stigmatizace / stud příjemců	17	44,7%
Absence anonymity	6	15,8%
Nedostatek času	12	31,6%
Nedostatečná podpora od vedení / psychologů Policie ČR	1	2,6%
Nedostatečné školení, kurzy, atp.	2	5,3%
Nemám dostatečné schopnosti (empatie, trpělivost,...)	1	2,6%
Nesprávné očekávání příjemců	5	13,2%
Emoční vyčerpání peera	1	2,6%
Komunikační problémy	1	2,6%
Podceňování problémů	7	18,4%
Nastavení hranic	2	5,3%
Jiná (prosím uveďte)	1	2,6%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Otázka č. 5 obsahovala možnost respondenty označit více odpovědí na otázku a také bylo umožněno uvést jinou odpověď. Analýza výsledků odpovědí na otázku

č. 5 vypovídá, že nejčastěji vnímanou překážkou v poskytování kolegiální podpory je stigmatizace nebo stud příjemců (44,7 %). Následuje nedostatek času (31,6 %) a nedostatečná důvěra příjemců (28,9 %). Podceňování problémů uvádí 18,4 % respondentů a absenci anonymity 15,8 %. Nesprávné očekávání příjemců zmiňuje 13,2 % peerů. Ostatní překážky, jako je nedostatečné školení (5,3 %), nastavení hranic (5,3 %), emoční vyčerpání (2,6 %), nedostatečné schopnosti (empatii, trpělivost,…) (2,6 %), komunikační problémy (2,6 %) či nedostatečná podpora od vedení a psychologů Policie ČR (2,6 %), se v odpovědích objevují méně často. U této otázky bylo možné uvést jinou odpověď, což využil jeden respondent, který jako svou odpověď uvedl: *„Bez poznatku“.*

6) **Otázka číslo 6: Hodnotíte vzdělávání, školení, kurzy pro poskytovatele kolegiální podpory u Policie ČR jako dostatečné?**

Grafická analýza výsledků č. 6:

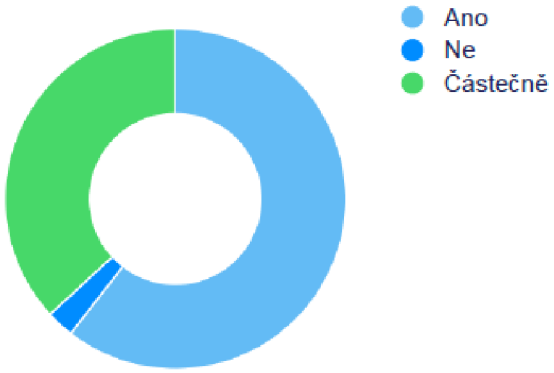

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	23	60,5%
Ne	1	2,6%
Částečně	14	36,8%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

V otázce č. 6 bylo vzdělávání, školení a kurzy pro poskytovatele kolegiální podpory hodnoceno 60,5 % respondenty jako dostatečné. Jako částečně

dostatečné bylo vzdělávání hodnoceno 36,8 % respondenty a jako nedostatečné hodnotil vzdělávání jeden respondent (2,6 %).

7) **Otázka číslo 7: Co by Vám nejvíce pomohlo pro zlepšení Vaší role v kolegiální podpoře?**

Grafická analýza výsledků č. 7:

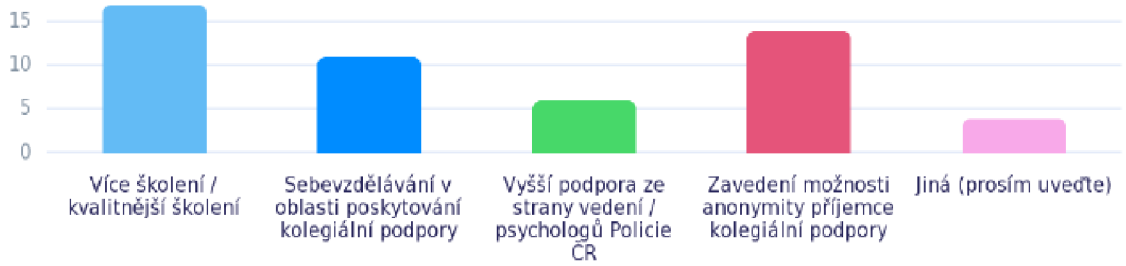

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Více školení / kvalitnější školení	17	44,7%
Sebevzdělávání v oblasti poskytování kolegiální podpory	11	28,9%
Vyšší podpora ze strany vedení / psychologů Policie ČR	6	15,8%
Zavedení možnosti anonymity příjemce kolegiální podpory	14	36,8%
Jiná (prosím uveďte)	4	10,5%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

V otázce číslo 7 byla možnost respondenty označit více odpovědí a také možnost uvést jinou, vlastní odpověď. Nejčastěji, jako pomocný aspekt pro zlepšení role peera v kolegiální podpoře, byla odpověď „Více školení / kvalitnější školení“, čímž se tato odpověď na výsledcích podílela 44,7 %. Odpověď „Zavedení možnosti anonymity příjemce kolegiální podpory“ získala podíl 36,8 % na odpovědích. Respondenti také označovali možnost „Sebevzdělávání v oblasti poskytování kolegiální podpory“ s podílem 28,9 % a možnost „Vyšší podpora ze strany vedení / psychologů Policie ČR“ s podílem 15.8 %. Čtyři respondenti využili možnosti uvést jinou odpověď.

Jiné odpovědi:

1) *„Žádná“*
2) *„Odstup a nadhled, který vždy není možný“*
3) *„Více času“*
4) *„Potřeboval bych od vedení aby mi poskytlo pevné (minimálně 4 hodiny jenou týdně k této činnosti.“*

8) **Otázka číslo 8: Jsou podle Vás policisté dostatečně informování o kolegiální podpoře u Policie ČR?**

Grafická analýza výsledků č. 8:

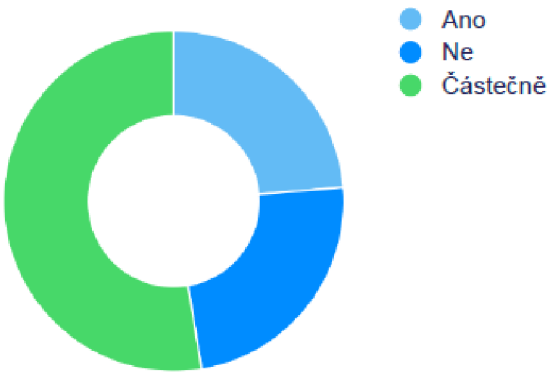

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	9	23,7%
Ne	9	23,7%
Částečně	20	52,6%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Analýza výsledků u otázky č. 7 vypovídá, že podle 52,6 % respondentů je informování policistů o systému kolegiální podpory částečně dostatečné, podle 23,7 % respondentů dostatečné a dle dalších 23,7 % respondentů je informování policistů nedostatečné.

9) **Otázka číslo 9: Domníváte se, že je potřebné zvýšit povědomost o možnosti využití kolegiální podpory mezi policisty?**

Grafická analýza výsledků č. 9:

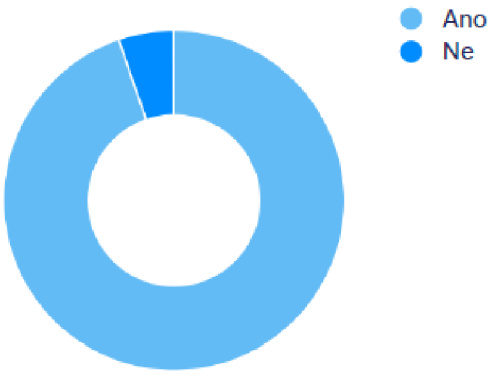

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Ano	36	94,7%
Ne	2	5,3%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

Získanými odpověďmi na otázku č. 9 bylo zjištěno, že 94,7 % respondentů se domnívá, že je potřebné zvýšit povědomost o možnosti využití kolegiální podpory mezi policisty a 5,3 % respondentů se domnívá, že to potřebné není.

10) **Otázka číslo 10: Jaké hlavní překážky podle Vás policistům brání v tom, aby využili kolegiální podporu?**

Grafická analýza výsledků č. 10:

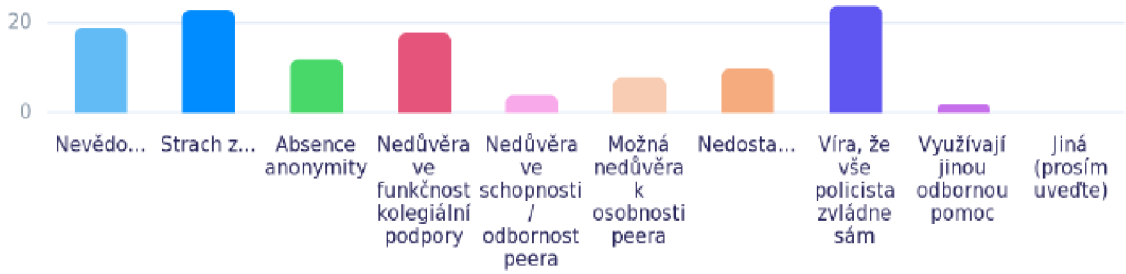

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Nevědomost o existenci kolegiální podpory	19	50,0%
Strach ze stigmatizace / stud	23	60,5%
Absence anonymity	12	31,6%
Nedůvěra ve funkčnost kolegiální podpory	18	47,4%
Nedůvěra ve schopnosti / odbornost peera	4	10,5%
Možná nedůvěra k osobnosti peera	8	21,1%
Nedostatek času	10	26,3%
Víra, že vše policista zvládne sám	24	63,2%
Využívají jinou odbornou pomoc	2	5,3%
Jiná (prosím uveďte)	0	0,0%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

V otázce číslo 7 byla možnost vybrat více odpovědí a uvést odpověď jinou. Nejčastějšími odpověďmi respondentů, proč policisté nevyužívají kolegiální podporu, jsou víra, že vše zvládnou sami (63,2 %) a strach ze stigmatizace nebo stud (60,5 %). Následuje nevědomost o existenci kolegiální podpory (50,0 %) a nedůvěra ve funkčnost této podpory (47,4 %). Absence anonymity získala podíl

31,6 % a nedostatek času 26,3 %. Možná nedůvěra k osobnosti peera byla získala 21,1 %. Nedůvěra ve schopnosti nebo odbornost peera, se jako jedna z možností podílela na odpovědích 10,5 % a využívání jiné odborné pomoci 5,3 %. Možnost uvedení jiné odpovědi nezvolil žádný respondent.

11) **Otázka číslo 11: Jaká opatření by podle vás mohla pomoci odstranit tyto překážky?**

Grafická analýza výsledků č. 11:

ODPOVĚĎ	RESPONZÍ	PODÍL
Snaha o destigmatizaci policistů / odstranění studu policistů	19	50,0%
Umožnění anonymity příjemců podpory	15	39,5%
Časté informování o možnosti využití kolegiální podpory a její existenci	23	60,5%
Informování o přínosném využití kolegiální podpory ze strany příjemců	13	34,2%
Informování o roli peera a jeho kompetencích	17	44,7%
Vymezení času pro poskytování kolegiální podpory v rámci služby	14	36,8%
Jiná (prosím uveďte)	2	5,3%

Zdroj: Vlastní zjištění za použití nástroje dotazníkového šetření Survio dostupného z: https://www.survio.com/cs/

V otázce číslo 7 byla možnost respondenty označit více odpovědí a také možnost uvést jinou, vlastní odpověď. Nejčastějšími odpověďmi na zlepšení dostupnosti kolegiální podpory jsou časté informování o možnosti využití kolegiální podpory a její existenci (60,5 %) a snaha o destigmatizaci policistů nebo odstranění studu

(50,0 %). Následuje informování o roli peera a jeho kompetencích (44,7 %) a umožnění anonymity příjemců podpory (39,5 %). Vymezení času pro poskytování kolegiální podpory v rámci služby získalo podíl 36,8 % a informování o přínosném využití kolegiální podpory ze strany příjemců 34,2 %. Jinými odpověďmi bylo získáno 5,3 % podílu.

Jiné odpovědi:

1) *„Chybi anonymita, z vlastni zkusenosti vim, ze nemam proszor s lidmi hovorit o samite, anonymne. Jsem v kancelari s nekolika kokegy“*
2) *„Čas na kontakt s kolegy“*

5.7 Diskuze

5.7.1 Výsledky dotazníkového šetření u policistů

Z odpovědí policistů na jednotlivé otázky je patrné, že informovanost o existenci kolegiální podpory je mezi policisty rozdílná. Zatímco většina respondentů si byla vědomá existence tohoto systému, výrazná část uvedla, že o něm slyšela pouze povrchně nebo o něm nemá dostatek informací. Tato nejednotnost naznačuje, že komunikace zaměřená na zvyšování povědomí o kolegiální podpoře je nedostatečná a měla by být posílena jasnějšími a cílenějšími informačními opatřeními.

Důležitým aspektem analýzy je také vědomí policistů o možnosti využití kolegiální podpory. Naprostá většina respondentů se domnívá, že nejsou dostatečně informováni o jejích funkcích a možnostech využití. Tento faktor může být překážkou pro efektivní fungování systému kolegiální podpory, neboť bez jasného porozumění tomu, co systém nabízí, mohou policisté v krizových situacích upřednostnit jiné formy pomoci nebo si nevědomě vybrat samostatné čelení nepříznivým situacím, což může v dlouhodobém horizontu negativně ovlivnit jejich duševní zdraví.

Statisticky významným poznatkem je také fakt, že naprostá většina policistů dosud kolegiální podporu nevyužila. Tento trend lze vysvětlit různými faktory, mezi nimiž hraje roli především obava z nedostatku anonymity a strach ze stigmatizace. Psychologická bariéra v podobě obav z negativního hodnocení kolegů je silně

zakořeněná v profesích, kde je očekávána vysoká psychická odolnost a kde může být vědomí zranitelnosti vídáno jako slabost.

Další důležitý prvek překážek při využívání kolegiální podpory spočívá v nízké důvěře v osobnosti peerů a v jejich schopnosti pomoci. Tato skutečnost se může odvíjet od subjektivních zkušeností s kolegy, ale také od možného nedostatečného vzdělání a přípravy peerů. Z důvodu posílení důvěry by bylo vhodné větší důraz klást na transparentnost vzdělávacích programů a objasnění role peerů.

5.7.2 Výsledky dotazníkového šetření u peerů

Pohled samotných peerů na fungování kolegiální podpory odhaluje několik klíčových poznatků. Většina peerů poskytuje podporu již několik let, avšak mnozí uvádějí, že se na ně policisté obrací jen zřídka. To potvrzuje zjištění z dotazníků policistů o nízkém využívání tohoto systému.

Efektivita poskytované kolegiální podpory byla nejčastěji hodnocena jako částečně efektivní, což naznačuje, že kolegiální podpora sice může být přínosná, ale její vliv je omezený. Klíčovým faktorem zlepšení je podle peerů vzájemná důvěra mezi poskytovatelem a příjemcem podpory. Nedůvěra, stigmatizace a nedostatek anonymity jsou nejčastější překážky, které peerům znesnadňují jejich roli.

Méně časté odpovědi peerů odhalují další bariéry, se kterými se setkávají. Někteří respondenti poukazují na emoční vyčerpání, které s sebou role peera přináší, což naznačuje nutnost zavedení podpůrných mechanismů i pro samotné poskytovatele podpory. Jiní uvádějí obtíže v nastavení hranic mezi profesní a osobní sférou, což může být důsledkem nedostatečně definované role peerů, ale také jejich schopnostmi. Další bariérou je nedostatek času věnovaného této činnosti, přičemž někteří respondenti by ocenili oficiálně vyhrazený čas v rámci své pracovní doby.

Další významný poznatek se týká hodnocení vzdělávacích aktivit peerů. Většina respondentů sice uvedla, že vzdělání je dostatečné, avšak nemalá část jej považuje pouze za částečně dostačující, což signalizuje prostor pro zlepšení

kvality a hloubky vzdělávání peerů. Někteří peerové rovněž poukazují na to, že by bylo vhodné, aby vedoucí pracovníci více podporovali tento systém a pomáhali jej začlenit do běžné policejní praxe.

5.7.3 Souhrnné výsledky dotazníkového šetření

Z provedené analýzy vyplývá, že efektivita systému kolegiální podpory je limitována nedostatečnou informovaností policistů, strachem ze stigmatizace a nízkou důvěrou v tento systém. Pro zlepšení se jeví jako vhodné posílit anonymitu, zvýšit povědomí o výhodách kolegiální podpory a zajistit vyšší kvalitu vzdělávání peerů. Z důvodu psychologického aspektu odporu ke sdílení emocí je nutné aktivně pracovat na destigmatizaci psychické podpory v policejní profesi. Dále je klíčové zavést mechanismy prevence emočního vyčerpání peerů a vyhradit jim dostatečný čas pro výkon této role. V neposlední řadě je potřeba, aby systém kolegiální podpory získal širší podporu od vedení, což by mohlo zvýšit jeho celkovou důvěryhodnost a účinnost.

5.8 Vyhodnocení zkoumaných otázek

Zkoumaná otázka č. 1:

Je systém kolegiální podpory v Karlovarském kraji policisty využíván ve všech případech potřeby?

Výsledky průzkumu ukázaly, že drtivá většina policistů kolegiální podporu nikdy nevyužila. Pouze malé procento respondentů uvedlo, že tento systém využilo alespoň jednou, zatímco značná část zvažovala možnost využití v budoucnu. Tento trend naznačuje, že kolegiální podpora není využívána v plném rozsahu, a to ani v případech, kdy by mohla být potřebná. Důvodem je pravděpodobně kombinace nízké informovanosti, nedůvěry a strachu ze stigmatizace.

Odpovědí na zkoumanou otázku je, že ne, systém kolegiální podpory není využíván ve všech případech potřeby.

Zkoumaná otázka č. 2:

Hodnotí peeři v Karlovarském kraji systém kolegiální podpory jako efektivní?

Přestože peeři obecně vnímají kolegiální podporu jako důležitou, hodnocení její efektivity není jednoznačné. Nejčastější odpovědí bylo, že poskytovaná podpora je pouze částečně efektivní. Někteří respondenti považují systém za přínosný, jiní upozorňují na překážky, jako je nízká důvěra policistů, nedostatečné školení peerů nebo nedostatek času na poskytování podpory. Vzhledem k těmto rozporům nelze jednoznačně tvrdit, že peeři hodnotí systém jako efektivní.

Odpovědí na zkoumanou otázku je, že ne, peeři hodnotí systém kolegiální podpory jako pouze částečně efektivní.

Zkoumaná otázka č. 3:

Jsou policisté v Karlovarském kraji dostatečně informování o existenci a účelu kolegiální podpory?

Analýza dat ukázala, že velká část policistů o kolegiální podpoře sice slyšela, ale neví, jak přesně funguje nebo jak ji mohou využít. Výsledky jasně naznačují, že informovanost je na nedostatečné úrovni a že policisté nemají dostatek znalostí o možnostech a účelu této formy podpory. To potvrzuje potřebu zlepšení komunikace a vzdělávání v této oblasti.

Odpovědí na zkoumanou otázku je, že ne, policisté nejsou dostatečně informováni o existenci a účelu kolegiální podpory.

Zkoumaná otázka č. 4:

Je hlavní překážkou ve využívání kolegiální podpory policisty v Karlovarském kraji stigma policistů?

Mezi nejčastěji uváděné překážky patří obava ze ztráty anonymity a strach ze stigmatizace, což potvrzuje klíčovou roli tohoto faktoru při rozhodování o využití kolegiální podpory. Policisté se obávají, že přiznání psychických obtíží by mohlo vést k negativnímu hodnocení ze strany kolegů nebo nadřízených. Ačkoli existují i další překážky, jako je nedostatek času nebo obecná nedůvěra v systém, stigma zůstává jedním z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících nízkou míru využívání této podpory.

Odpovědí na zkoumanou otázku je, že ano, stigma policistů je jednou z hlavních překážek ve využívání kolegiální podpory.

5.9 Návrhy opatření

Aby byl systém kolegiální podpory efektivnější a více využívaný, je nezbytné zavést opatření zaměřená na odstranění hlavních překážek identifikovaných v průzkumu. Klíčovými oblastmi pro zlepšení jsou zvýšení informovanosti, snížení stigmatizace, posílení důvěry v systém kolegiální podpory a zlepšení podmínek pro samotné peery.

Jedním z nejzásadnějších opatření by měla být rozsáhlejší informační kampaň o kolegiální podpoře, která by se zaměřila na její účel, principy fungování a praktické přínosy. Je nezbytné, aby policisté nejen věděli o její existenci, ale aby chápali i to, jakým způsobem může přispět k jejich psychické pohodě. Tato kampaň by měla být realizována prostřednictvím seminářů, školení a informačních materiálů distribuovaných na všechna oddělení. Zároveň by bylo přínosné vytvoření online platformy, kde by policisté našli veškeré informace o systému kolegiální podpory včetně anonymních svědectví kolegů, kteří ji úspěšně využili.

Dalším zásadním opatřením by mělo být snížení stigmatizace spojené s využíváním psychické podpory. V tomto ohledu je klíčová role vedení, které by mělo aktivně podporovat využívání kolegiální podpory jako standardní součásti péče o duševní zdraví policistů. Policisté by měli být vedeni k tomu, aby vnímali využívání podpory jako znak profesionální odpovědnosti a nikoliv jako známku slabosti. Užitečné by mohly být workshopy se zaměřením na destigmatizaci psychické pomoci, kde by byla prezentována i zkušenost ze zahraničí, kde jsou podobné systémy běžnou praxí.

Důležitým faktorem je také zvýšení důvěry v samotné peery. Policisté často uváděli, že si nejsou jisti kvalifikací peerů a jejich schopností poskytnout efektivní podporu. Proto by mělo dojít ke zlepšení a prohloubení vzdělávání peerů, včetně zavedení pravidelných supervizí a konzultací s odborníky na psychologii. Dále by bylo vhodné vytvořit systém zpětné vazby, kde by policisté mohli anonymně hodnotit kvalitu poskytnuté podpory, což by umožnilo postupné zlepšování celého systému.

Pro samotné peery by mělo být zavedeno několik opatření, která by jim usnadnila jejich práci a pomohla jim zvládat emoční zátěž, kterou jejich role přináší. Například by bylo vhodné zavést oficiálně stanovený čas v pracovní době, který by byl věnován pouze poskytování kolegiální podpory, aby se peeři mohli této činnosti věnovat bez negativního dopadu na jejich běžnou službu. Rovněž by mělo být zajištěno, že peeři mají možnost se sami obrátit na odbornou pomoc, pokud se u nich projeví známky vyčerpání.

Z hlediska překážek ve využívání podpory by bylo vhodné zavést možnost zcela anonymního kontaktu s peerem, například prostřednictvím zabezpečené komunikační platformy. Z některých odpovědí policistů vychází, že by se cítili komfortněji, pokud by se mohli nejprve anonymně poradit, než se rozhodnou pro osobní setkání. Tento model by mohl přispět k vyšší míře využívání podpory.

Celkově lze říci, že klíčem ke zlepšení systému kolegiální podpory je především zvýšení důvěry, informovanosti a odstranění stigmatizace. Zavedení komplexnějších vzdělávacích programů, podpora ze strany vedení a vytvoření bezpečnějšího prostředí pro sdílení obtíží by mohly vést k vyšší míře využívání tohoto systému a jeho celkové efektivitě.

Závěr

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou systému kolegiální podpory u Policie České republiky, zejména v souvislosti s psychickou a psychologickou pomocí policistům. Kolegiální podpora je jedním z důležitých mechanismů péče o duševní zdraví příslušníků policie a jejím cílem je poskytnout podporu prostřednictvím vyškolených peerů, kteří pomáhají svým kolegům zvládat náročné situace spojené s výkonem služby. V práci jsou popsány její hlavní principy, fungování a bariéry, které brání jejímu efektivnímu využívání.

V teoretické části práce je podrobně popsán historický vývoj psychologické péče u bezpečnostních složek. Byly zde představeny proměny přístupu k duševnímu zdraví policistů, od počátečních forem psychologického výběru nových uchazečů až po rozšíření systému podpory zahrnující krizovou intervenci a služby policejních psychologů. Postupně se vyvíjela potřeba systematického přístupu k psychické odolnosti policistů, což vedlo k vytvoření struktur poskytujících odbornou pomoc jak ze strany profesionálních psychologů, tak prostřednictvím kolegiální podpory.

Další kapitoly se věnují specifikům psychologické péče u policistů, včetně nejčastějších psychických problémů, se kterými se příslušníci policie setkávají. Jsou zde popsány dopady dlouhodobého stresu, problematika posttraumatického stresového syndromu, který je často důsledkem náročných služebních zásahů, a problematika syndromu vyhoření, jež se objevuje zejména u dlouhodobě sloužících policistů. Práce následně podrobně mapuje samotný systém kolegiální podpory, jeho organizaci, způsob vzdělávání peerů a zásady poskytování této formy pomoci, včetně etických aspektů a problémů souvisejících s důvěrností a anonymitou v organizační struktuře Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje.

Empirická část práce je založena na sociologickém průzkumu provedeném mezi policisty a peery v Karlovarském kraji, přičemž hlavní průzkumnou metodou bylo dotazníkové šetření. Průzkum se zaměřil na několik klíčových oblastí: míru využívání kolegiální podpory, efektivitu tohoto systému z pohledu peerů i samotných policistů, úroveň informovanosti o existenci této podpory a identifikaci

překážek, které brání jejímu širšímu využívání. Výsledky průzkumu ukázaly, že ačkoli systém kolegiální podpory je funkční součástí a peeři jsou aktivně zapojeni do jeho fungování, reálné využívání této podpory policisty je minimální. Policisté často nevědí, jak systém funguje, nebo mu nevěří, a mezi hlavní překážky patří obavy ze stigmatizace a nedostatek důvěry v peery. Přestože peeři považují svou činnost za důležitou, uvádějí řadu problémů, které snižují efektivitu poskytované podpory, včetně absence kvalitnějšího a častějšího vzdělávání, nedostatku času a nízké podpory ze strany nadřízených.

Na základě získaných dat byla navržena opatření ke zlepšení systému kolegiální podpory. Mezi klíčové návrhy patří důraz na zvýšení informovanosti policistů o možnostech využití tohoto systému, rozšíření vzdělávacích programů pro peery a vytvoření mechanismů, které by zajišťovaly větší anonymitu pro ty, kteří kolegiální podporu vyhledají. Rovněž bylo doporučeno, aby vedení policie aktivně podporovalo systém kolegiální podpory jako standardní a respektovanou součást systému péče o duševní zdraví policistů. Dále byla navržena možnost zavedení anonymních online platforem pro prvotní kontakt s peerem, což by mohlo snížit psychologickou bariéru při vyhledávání pomoci.

Cílem této bakalářské práce bylo analyzovat efektivitu, dostupnost a překážky spojené s využíváním kolegiální podpory a následně navrhnout opatření ke zlepšení tohoto systému. Na základě provedeného průzkumu a jeho výsledků lze konstatovat, že tento cíl byl splněn. Práce poskytla komplexní přehled o fungování kolegiální podpory v Karlovarském kraji, identifikovala klíčové bariéry bránící jejímu využívání a nabídla konkrétní návrhy, které by mohly přispět ke zvýšení její efektivity a dostupnosti.

Seznam použité literatury

Monografie

BAŠTECKÁ, Bohumila. *Terénní krizová práce: psychosociální intervenční týmy*. Psyché. Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0708-X.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-86898-73-3.

HELUS, Zdeněk. *Úvod do psychologie: 2.*, přepracované a doplněné vydání. Grada, 2018. ISBN 978-80-247-2985-5.

HONZÁK, Radkin. *Jak žít a vyhnout se syndromu vyhoření*. 3. vydání. V Praze: Vyšehrad, 2018. ISBN 978-80-760-1004-8.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. Praha: Triton, 2003. ISBN 80-7254-329-6.

KOVAŘÍK, Zdeněk. *Problémy vztahu policistů ke službě*. Praha: POLICE HISTORY, 2003. ISBN 8086477134.

KRÁL, Pavel. *Regenerace sil policisty*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-231-5.

POSCHKAMP, Thomas. *Vyhoření: rozpoznání, léčba, prevence. Rádce pro pedagogy.* Brno: Edika, 2013. ISBN 978-80-266-0161-6.

PRIESS, Mirriam. *Jak zvládnout syndrom vyhoření: najděte cestu zpátky k sobě*. Praha: Grada, 2015. ISBN 9788024753942.

RIEGEL, Karel D.; KALINA, Kamil a PĚČ, Ondřej. *Poruchy osobnosti v 21. století: diagnostika v teorii a praxi*. Praha: Portál, 2020. ISBN 978-80-262-1596-7.

SOPÓCI, Ján, Bohumil BÚZIK. *Základy sociologie*. Slovensko: pedagogické nakladatelství – Mladé léta, 2009. ISBN 978-80-10-01444-6.

STOCK, Christian. *Syndrom vyhoření a jak jej zvládnout. Poradce pro praxi*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3553-5.

ŠVINGALOVÁ, Dana. *Stres a "vyhoření" u profesionálů pracujících s lidmi*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2006. ISBN 80-7372-105-8.

URBAN, Jan. *Psychologie pro každý den, aneb, Co nás ve škole o nás ani druhých neučili*. Praha: Grada, 2023. ISBN 978-80-271-5182-0.

ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat: učebnice metod sociální praxe*. Vyd. 3., v Sociologickém nakl. 2. Studijní texty. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005. ISBN 80-86429-36-9.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-496-6.

Články a publikace

SNIDER, Leslie; VAN OMMEREN, Mark a SCHAFER, Alison. *Psychological first aid: Guide for field workers: Psychická první pomoc: Průvodce pro terénní pracovníky.* Bohumila BAŠTECKÁ (překladatel), Ondřej SEZIMA (překladatel), Jarmila DVOŘÁKOVÁ (překladatel). Praha: Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce, 2019. ISBN 978-80-906509-9-2.

VYMĚTAL, Štěpán; VOSKA, Vladimír; TOMAN, Ondřej; JUNGWIRTOVÁ, Jana a URBAN, Karel. *Možnosti psychologické podpory v Policii ČR*. Publikace. 2010. Praha: THEMIS, 2010. ISBN 978-80-7312-065-8.

Zákony

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. *Ústava České republiky*

Usnesení č. 2/1993 Sb. *Usnesení předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky*

Vyhláška č. 487/2004 Sb. *o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru*

Zákon č. 20/1966 Sb. *Zákon o péči o zdraví lidu*

Zákon č. 273/2008 Sb. *Zákon o Policii České republiky*

Zákon č. 283/1991 Sb. *Zákon České národní rady o Policii České republiky*

Zákon č. 361/2003 Sb. *o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*

Interní akty řízení

Pokyn policejního prezidenta č. 231/2016 *o psychologických službách*

Sbírka interních aktů řízení KŘP Karlovarského kraje. ROZKAZ č. 13/2022 ředitele Krajského ředitelství policie Karlovarského kraje ze dne 26. ledna 2022, *kterým se zřizuje systém krizové intervence a jmenuje tým krizových interventů*

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy. Vzdělávací program, kódové označení P3/0083 ze dne 15. září 2017, *Systém kolegiální podpory – peer* (další odborná příprava) Denní forma vzdělávání

Webové stránky

BJØRLYKHAUG, K. I., KARLSSON, B., HESOOK, S. K., KLEPPE, L. C. *Social support and recovery from mental health problems: a scoping review.* Online. Nordic Social Work Research. 2021, roč. 2021, č. 12, s. 666-697. Dostupné z: https://doi.org/10.1080/2156857X.2020.1868553.

BURGER, Pim. *Psychologické testy u policie a jejich historie*. Online. In: WWW.POLICISTA.CZ. Policista.cz. 2009. Dostupné z: https://www.policista.cz/clanky/reportaz/psychologicke-testy-u-policie-a-jejich-historie-645/.

HOSKOVCOVÁ, Simona. *PSYCHOLOGICKÉ SLUŽBY POLICIE ČR: Anonymní linka pomoci v krizi.* Elektronická prezentace Microsoft PowerPoint. 26.8.2015. Policejní prezidium ČR, 2015. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx.

JUŘENÍKOVÁ, Petra. *Kvantitativní výzkum.* Online. Informační systém Masarykovy univerzity. 2015. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/lf/js19/metodika_zp/web/pages/07-kvantitativni.html.

LAŇKA, Jiří Ignác. *Duchovní služba v prostoru Policie ČR*. Elektronická prezentace Microsoft PowerPoint. 2015. 2015. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx.

POLICEJNÍ PREZIDIUM ČR. *Etický kodex poskytovatele kolegiální podpory (peera).* 2016. Praha, 2016. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx.

Policie České republiky. Portál ESIAŘ. *Organizační struktura*. 11.2.2025. Dostupné z: https://esiar.pcr.cz.

CÍRKEV.CZ Online. Portál církev.cz. 2024. *Podepsána Dohoda o duchovní službě u Policie ČR*. Dostupné z: https://www.cirkev.cz/podepsana-dohoda-o-duchovni-sluzbe-u-policie-cr_47300.

VOSKA, Vladimír. *Kolegiální podpora - základní pojmy a rámec*. Textový dokument. Policejní prezidium ČR. 2019. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx.

VOSKA, Vladimír. *PSYCHOLOGICKÉ SLUŽBY POLICIE ČR: Systém kolegiální podpory - peer support*. Elektronická prezentace Microsoft PowerPoint. 15.10.2012. Policejní prezidium ČR, 2012. Dostupné z: https://prezident-tw.pcr.cz/oddeleni/vp/skp/SitePages/DomovskaStranka.aspx.